

Otakar Griese

Problém očarování

Milému příteli a bratru v ideách
panu Bohdanu Krausovi v Řezně
věnuje autor.

Podle 1. vydání v XIII. svazku *Knihovny ISIDY* nákladem *Ústředního nakladatelství okkultních děl* v Praze v roce 1909 vydalo nakladatelství TOM v Brně 1992.

Předmluvu pro toto vydání napsal PhDr. Milan Nakonečný, Csc.

אבלם

Obsah

Předmluva Milana Nakonečného	3
Předmluva	5
K dějinám očarování	7

Část I. Očarování mentální.

Hypnotismus a sugesce	13
Význam sugesce při očarování	19
Imaginace	23

Část II. Očarování mumiální.

Ód ve světle vědy	31
Vymístění citlivosti	35

Dodatek.

Očarování klasické	41
Odraz a obrana proti očarování	44

Předmluva Milana Nakonečného

Práce moravského hermetika Otakara Grieseho, kterou má čtenář v rukou, vznikla kolem roku 1909 (originální vydání není datováno, ale autor sám tuto práci spojoval se svou monografií o mumiální hermetické léčbě, která byla vydána v r. 1908). Oběma těmito pracemi se Griese etabloval na Vysoké svobodné škole hermetických věd v Paříži. Za první z nich získal doktorát hermetických věd, který tato škola udělovala a věnoval ji svému mistru Papusovi (dr. G. Encaussovi). Monografii o očarování pak věnoval svému příteli a zasvěcovateli do učení martinismu B. Krausovi, hermetikovi českého původu, který se usadil v Řezně, kde působil jako farmaceut. Obě tyto, pro svůj vlastní vývoj klíčové práce, napsal Griese v období svého heroického boje za prosazování „ušlechtilých idejí okkultických“, jak říkával. Bylo to v době, kdy odešel ze svého rodného Přerova do Prahy, centra tehdejšího českého okkultistického hnutí, aby byl v těsnějším kontaktu se svým přítelem Emanuelem Haunerem, s nímž, jak dokazují dopisy obou, zachované v Památníku národního písemnictví na Strahově, připravoval velkolepé projekty šíření nauk hermetismu. Bylo to v době, kdy se u Grieseho stále více prosazoval věcně empirický přístup k hermetickým vědám, kdy byl tento nadšený hermetik těžce zkoušen, po smrti své první choti, nejen problémy rodinnými, ale kdy se v jeho velkoryse pojaté ediční činnosti rozplývalo jeho zděděné jmění. Griese, který teoreticky i prakticky ovládal celou rozsáhlou tematiku tehdejšího hermetismu, měl mimořádný zájem o magii. Spatřoval v ní, jako silně humanisticky založený jedinec, především prostředek pomáhaní člověku a spojoval ji proto zejména s hermetickou medicínou. Z těchto humanistických důvodů se zabýval také její temnou stránkou, k níž patří problém očarování. Pokusil se o originální třídění fenoménů očarování a o jejich výklad, v němž neulpíval na úrovni tehdejších okkultistických doktrin, ale pokusil se posunout jej do roviny tehdejší psychologie, domnívaje se, že oba tyto přístupy jsou v podstatě komplementární. To byla i základní idea Griesova hermetismu: hledat souvislosti „okkultních nauk“ s poznatky tehdejších věd, v neposlední řadě především s poznatky tehdejší psychologie. Umožňovalo mu to široké a hluboké vzdělání, kterého jako samouk dosáhl.

Dnes existuje řada významných monografií o očarování, zejména ve francouzské literatuře, snad proto, že se v některých částech Francie stále udržují tradice venkovského čarodějnictví, avšak již Griese ve své monografii na toto téma, vyslovil to, co je tomuto jevu podstatné. Společným jmenovatelem účinků očarování je, jak na straně čaroděje, tak i jeho oběti, víra v působnost okkultních praktik; u čaroděje je to víra vědomá, u jeho obětí často jen víra civilizačními vlivy již hluboce potlačená, nevědomá, ale přece jen za určitých okolností dostupná své destruktivní aktivizaci.

Griese odlišil primitivní praktiky očarování od rituálně magických, „mentální očarování“, v němž hraje důležitou roli sugesce i imaginace, od „mumiálního očarování“, které souvisí s exteriorizací senzibility a s impregnací „ódem“, tj. životní silou individua, ulpívající na předmětech s nimiž jedinec přišel do intimního styku a kterou obsahují části těla (vlasy, nehty atd.) a jeho exkrementy a sekrece (sliny např.). Upustil od podrobnějšího výkladu některých spontánních forem očarování, které byly v jeho době méně populární, jako je např. „zlý pohled“, v jehož účinky se ještě dnes hodně věří zejména v Itálii. Za klasickou, dalo by se říci, vyšší formu očarování pokládal magickou evokaci, zaměřenou na astrální tělo oběti. Je-li základním prostředkem „nižších“ forem očarování tzv. „volt“, rozšířený ve všech kulturách, je základním prostředkem „vyšších“, rituálně-evokačních forem očarování elementál, magickými prostředky v astrálu vytvořená bytost, směřovaná svým tvůrcem k určitému druhu agresivních akcí proti dané oběti. S touto metodou černomagické praxe je spojen „zpětný odraz“, nebezpečí, že astrální útvar vytvořený ad hoc očarování nenávisť se obrátí proti svému tvůrci. Griese tu v sou-

hlase s tradicí zdůraznil psychologickou podstatu „práce s astrálem“, jejíž účinky násobí víra v působivost určitých rituálů. V těchto pasážích, byť jen stručných, je Griesovo dílo o očarování zcela moderní a v souladu se současnými tendencemi k psychologizaci praktické magie. Současně se však nespokojuje se zjednodušenou antropologickou tezí: zabít může strach spojený s vírou v možnost magického zabíjení čaroději, která je dokládána ověřenými případy praktik vúdú kultu (W. B. Cannon, 1923). Grieso věřil v určité souvislosti magie a psychologie, avšak nezjednodušoval praktickou magii na aplikovanou psychologii. Kdybychom však připustili, že účinnými čarodějnými prostředky byly i např. ve středověku obávané „kouzlo jehličky“, inkvizicí často souzené „sušení“, nebo čáry prováděné s hlínou z hrobů, psychologický výklad očarování nestačí, neboť očarování se dělo bez vědomí oběti. Psychologicky dobře vysvětlitelné je zejména tzv. „uhrnutí“. Očarování nebývali a nebývají jen lidé, čarodějnické příručky uváděly i postupy jakými kouzly je možno škodit dobytku, úrodě apod. Chceme-li tedy připustit možnost účinků některých metod očarování — účinků zcela nekauzálních — musíme připustit hypotézu nějakého meta-fyzického činitele. Za takového činitele byl okkultisty od pradávna považován tzv. astrál. S přijetím či odmítnutím tohoto činitele, astrálu, stojí a padá veškerá magie a tedy i její pokleslá forma, lidové čarodějnictví operující nižšími druhy očarování.

Znovuvydáním Griesova spisu o problému očarování se tomuto významnému moravskému hermetikovi, kterého spojení lidumilství s nadšením pro hermetismus přivedlo k důstojně snášené chudobě, v níž neztratil nic z bohatství své osobnosti, je této velké postavě českého hermetismu splácen velký dluh. Přátelé Griesovy osobnosti a díla věří, že znovuvydáváním jeho děl, které bylo plánováno bývalou Universalí již před šedesáti léty, bude obohacen současný trh původní české hermetické literatury ku prospěchu všech, kdo touží po opravdovém poznání z pramenů nejčistších. Kéž by bylo současně, jako před půl stoletím, podnětem k rozvíjení české hermetické tradice.

PhDr. Milan Nakonečný, CSc.
Tábor, 1992

Předmluva

Kdyby se byl někdo ještě před několika lety odvážil psát vážně o možnosti očarování, bylo by se jistě pochybovalo o jeho zdravém rozumu. Dnes však, kdy vědecký okkultismus dobývá na materialistickém pozitivismu jedné pozice za druhou, kdy nejnovější výzkumy na poli chemie potvrzují dříve tolik zesměšňované teorie alchymické, kdy na nejvyšší míru podvodníky zdiskreditovaná astrologie svými nepopíratelnými divinačními fakty a matematickou přesností slaví nad předpojatostí zástupců oficiální vědy pravé triumfy, dnes, kdy spiritismus a hypnotismus odestřely udivenému lidstvu částečně roušku z obdivuhodných tajů magie starověké a středověkého nekromantismu, v dnešní éře se karta obrátila, a badatelé okkultičtí táží se veřejného mínění sami, je-li **rozumné** zavrhovati fakta a na nich založené teorie jenom proto, že zdají se odporovati dosavadním poznatkům exaktní vědy.

Nic nepomáhá odpůrcům okkultních věd tvrzení, že badatelé okkultičtí předbíhají oficiální vědu, že fakta jimi uváděná jsou nezaručena, nedobře kontrolována, že pozorovatelé jsou obětmi halucinací, podvodů apod., vše marno, tajné vědy dokazují svojí přísnou logikou i experimentálně neudržitelnost a vratkost jejich sofismat a strhují k sobě jako magickou mocí své dřívější největší odpůrce. Nadešla doba povšechného obrození věd živou vlnou okkultních pravd, již nikdo nezadrží ...

Očarování! Slovo v obecné mluvě, románech, novelách apod. dosti zhusta užívané, a přece tak nezvykle a podivně znějící ve studii, která je má vědecky odůvodnit a vystihnout pravý jeho smysl pro okkultní praxi.

Co je očarování? **Je to ovlivnění osoby jedné osobou druhou, obyčejné bez vědomí prvé, za účelem dosažení určitých efektů, fyziologických a nebo psychických, určitými prostředky, doposud snad málo známými, svojí účinností však právě tak zdůvodněnými jako řada jiných, vědou uznaných působců.**

Lze opravdu někomu udělati? Na otázku tu musíme odpověděti jenom kladně. Dosavadní zkušenosti v obecném životě a pokusy ve směru tom konané k odpovědi takové nás alespoň opravňují. A naše nová publikace řeší problém očarování tak, aby každý, bez výjimky, mohl se přesvědčiti sám, pokusně o správnosti očarovací teorie.

Těm, kdož pročetli předešlou moji práci o mumiální hermetické léčbě, budou některé věci, o nichž v této studii pojednávám, poněkud již známými, ježto mumiální hermetická léčba i očarování mají do jisté míry společného činitele, jímž je ód. V mumiální léčbě i při očarování jedná se o **působení na vyzářený ód**. Při léčení mumiálním působí na chorého léčivý ód určitého nerostu, rostliny a nebo zvířete, při očarování přistupuje k takovému čistě fyziologickému procesu ještě činitel psychický, tj. **vůle** očarovatele, která ve mnohých případech může nahraditi i akci mumiální, jsouc samotna jediným, telenergicky účinkujícím faktorem, vyvolávajícím očarovací efekty.

Jsou ovšem některé operace, při nichž vůle operátorova není zúčastněnou, a nebo jenom velmi nepatrně, jako je tomu při očarování z lásky pomocí tzv. filtrů, kdy účinkují na oběť pouze chemické a nebo chemicko-ódicke vlastnosti filtrové hmoty.

Někteří moderní francouzští badatelé tvrdí, že principem starých, jmenovitě středověkých očarovacích praktik, nebylo působení na vyzářený ód, nýbrž přímé vyvolání astrálu vyhlédnuté oběti za účelem očarování. Třeba že možnost evokačních očarování ze stanoviska okkultního není vyloučena, přece způsob a vůbec celý postup očarovacích operací starých čarodějů, jak vysvítá ze zachovaných tradic i písemných dokladů, měl tak význačný charakter mumiální, že jich nelze pokládati za akce čistě evokační.

Nejnovější pokusy plukovníka de Rochas přímo kategoricky ukazují na analogii jeho pokusů se

středověkými praktikami, a můžeme směle říci, že tento geniální badatel byl prvním, který pečlivě sebrav ohromný materiál ze starých děl a rukopisů, srovnával je s moderními výzkumy na poli tohoto odvětví okkultismu získanými, a na základě takového obtížného srovnávacího studia, podporovaného bohatě pokusy vlastními i jiných badatelů, postavil teorii očarovací, která doposud nebyla propracována ani přesně stanovena, na pevné nohy.

Všimněme si jenom věcí, s nimiž pracoval středověký čaroděj, a nalezneme až nápadné podobnosti a shody s předměty, jichž používal de Rochas ve své laboratoři. Vosk, vejce, vlasy, nehty, krev, hnis, obnošené prádlo apod., toť pomůcky starých čarodějů i de Rochasovy. Než o tom až na jiném místě. Zde chci ještě tolik podotknouti, že účelem této studie není rozhodovati o tom, pokud působily při historickém očarování prvky mumiální a nebo praktiky evokační, ježto obé se asi vyskytovalo, nýbrž dokázati, že očarování, ať již tím nebo oním způsobem, je možné a v dnešní době pokusně dokazatelné.

Podle toho, je-li zúčastněn při očarování prvek **vůle** a nebo **mumiální**, rozeznáváme očarování **mentální** a **mumiální**. Očarování, při němž působí oba prvky, — a případů těch bylo a je doposud asi nejvíce — je očarování **mentálně-mumiální**. Do této kategorie můžeme zařadit i očarování evokační.

K dějinám očarování

Lze říci, že praktiky očarovací se prováděly již v nejdávnějších dobách. Podle H. P. Blavatské byli to Atlantové, kteří zahynuli jenom v důsledcích svých černých, magických činů. Zůstaňme však v historické epoše lidstva.

Již první představitelé východního okkultismu, Akkáďové a Chaldejci museli dobře znáti operace očarovací pomocí obrazů a sošek, neboť téměř ve všech svých zaklínáčích formulkách varují před „zhotovovatelem obrazů“. Zcela přirozeně přecházely staré nauky magie z pokolení na pokolení, až v době pozdější stykem evropských cestovatelů s Orientálci staly se základem evropského okkultismu, pěstovaného tehdy jenom ojedinele a tajně v klášteřích.

Arabský historik, Ben Chaldûn, žijící ve 14. století, píše jako očitý svědek o nabatejských čarodějích na dolním Eufratu následující: „Viděli jsme na vlastní oči, jak jeden čaroděj zhotovil sošku osoby, kterou chtěl očarovat. Takové sošky jsou zhotovovány z látek, jichž jakost se řídí podle úmyslů a plánů čarodějových, a jichž symbolický význam do jisté míry harmonizuje se jménem a postavením jeho oběti. Postavil před sebe sošku nebo obraz, který měl skutečně a nebo symbolicky představovati oběť, promluvil nad ním několik tajemných slov a plivnul naň. Na to napnul nad tímto symbolickým obrazem již připravený provaz, udělal uzel, čímž chtěl naznačit, že jedná rozhodně a vytrvale a že se spojuje s démonem, který v okamžiku plivnutí jej v konání podporuje, a že dále dokazuje, že má pevný úmysl očarování nezrušiti.“

Také rituály egyptské a asyrské obsahují místa, jež se přímo vztahují na očarovací praktiky pomocí obrazů a sošek. Lenormand ve svém díle *La magie chez les Chaldéens et les origines accadiennes*, reprodukuje jednu desku pocházející z královského paláce v Ninive, jež obsahuje 28 prosebných zaklínání proti působení zlých duchů, proti nehodám a nemocem. Zaklínání jsou psána ve formě litaní. Tak např. 6. verš zní: Ochraňuj nás duchu nebe! Ochraňuj nás duchu země! Před těmi, kdož obličej (obraz) tvoří, kteří očarovávají, před zlou tvář, zlým okem, zlým jazykem, zlými rty, zlým slovem.

Stykem s Egyptany naučili se černému jich umění i Židé, kteří vzdor drakonickým zákonům mojžíšovským pěstovali je potajmu.

Také v Indii, kolébce to nejnádhernějších filosofických systémů okkultních, nebyla černá magie neznámou, avšak vrozená asketická a hluboce nábožensky založená povaha Indů byla přirozenou hradbou proti zhoubnému šíření egyptsko-chaldejského zla.

Že i v Řecku byly rozšířeny očarovací praktiky pomocí obrazů a sošek, je nám dokladem Platon, který v XI. knize svých *Zákonů* praví mezi jiným toto: „Je opravdu neúčinné přemlouvati velmi předpojaté osoby, aby se neznepokojovaly malými voskovými soškami, které byly položeny před jejich dveře, na křižovatku nebo na hrob předků, a napomínati je, aby si jich nevšímal, neboť slepě věří na takové očarování.“

A kdož by neznal z řecké historie thessalských čarodějnic, jež každodenně probodávaly jehlou z vosku uhnětenou hlavu osoby, již chtěly pozvolna usmrcovati?

Operace s voskovými soškami byly známy i Římanům. Tak římský básník Ovidius nám je připomíná na jednom místě ve svých *Heroidech* ve vztahu na pověstnou dceru kolchidského krále Aiéta, Medeu. Praví:

Devovet absentes simulacraque cerea fingit
Et miserum tenues in jecur urget acus.

(Očarovává nepřítomné, zhotovujíc voskové sošky
a propichujíc játra nešťastníků jemnými jehlami.)

Přímými dědici pohanských okkultních tradic byli křesťané, kteří v mnohém ohledu své pohanské předchůdce ještě předčili. Se základním očarovacím aktem spojovali velmi často všeliké rouhačské praktiky, jako např. udělování svatokrádežných svátostí voskové sošce, svěcení, balení sošky do kostelních rouch apod. Proč konali takové zdánlivě nesmyslné věci, vysvětlím na jiném místě. Zde uvedu ještě několik případů očarování z minulých století, o nichž se nám zachovaly písemné zprávy a které uvádí de Rochas ve svém díle *L'exteriorisation de la sensibilité*.

Tak vypravuje se o skotském králi Duffovi, že zemřel následkem magické manipulace jedné čarodějnice, která každodenně roztavovala na pánvi jeho voskovou sošku.

Roku 1317 píše Jan XXII., druhý papež aviňonský, že ho chtějí jeho nepřátelé očarovati: „Magikové Jakub, zvaný Brabançon a Jan z Amanty, lékař, připravili nápoje, jimiž mne a několik kardinálů, našich bratří, chtěli otrávit. Nemohouce nám těchto nápojů podati, zhotovili voskové sošky, jež pokřtili našimi jmény, a bodajíce tyto, ohrožovali nás na životech... Avšak Bůh nás ochránil, neboť tři z těchto ďábelských sošek dostaly se nám do rukou.“ (*Bibl. arch. hist. Tarn-et-Garonne*, IV., 2. Quart. 1876.)

Roku 1333 byl obžalován Robert z Artois, ježto prý chtěl očarovati manželku a syna Filipa VI. z Valois. Soudu, který se odbýval při soudním dvoru v Louvru, předsedal sám král. Původní akta tohoto procesu nalézají se v královském archivu (tresor de chartes).

Za vlády Jindřicha IV. obžaloval kardinál winschesterský manželku vévody z Gloucesteru, na něhož pro přízeň královu žárlil, z čarodějství. Podařilo se mu opatřit svědky, kteří potvrzovali, že se vévodkyně velmi často scházívala s jedním knězem, obviněným z nekromantie a čarodějnicí, Marií Gardemain. Svědkové ujistňovali pod přísahou, že všichni tři prováděli ďábelské kousky, že roztavovali na ohni voskovou sošku představující Jindřicha IV., vyčerpávající takto jeho síly a ukracující mu života. Jakmile by byl vosk stráven, měl Jindřich zemřít. Vzpor tomu, že obžalovaní prohlašovali svoji nevinu a že vévodkyně byla z vysokého rodu, byli všichni tři uznáni vinnými, vévodkyně odsouzena k doživotnímu žaláři, kněz pověšen a čarodějnice upálena.

Ve druhém svazku díla *Jours caniculaires*, napsaného Simon Mayolem de Ast, biskupem z Valtour, nalézáme příběh o jedné paní, již pohrozila čarodějnice uděláním... Za několik dní pocítila paní hrozná bolest v břiše, jakoby jí někdo v přestávkách bodal do střev. Hrozným sténáním znepokojovala veškeré sousedstvo. Tu navštívil ji jistý hrnčič, který pravil, že je očarována. Nechal prozkoumati práh, kdež byla nalezena kromě jiných čarodějných věcí též vosková soška probodnutá jehlou. Když bylo vše hozeno do ohně, paní ozdravěla.

Kerdaniel podává nám zprávu o procesu před senátem v Savojsku z roku 1723, v němž byl k smrti odsouzen hrabě André Philibert z Pleorzů ve vévodství Aosta, poněvadž chtěl pomocí voskové figurky, kterou roztavoval na ohni, usmrtiti svoji manželku.

Nemálo zajímavým je případ, o němž vypravuje de Rochas, a který je tím pozoruhodnější, ježto de Rochas zná jednající osoby. Jistá chudá dívka J. přála sobě provdati se za velmi bohatého příbuzného přes to, že byl o 40 roků starší. Jeho sestra L. se zamýšlenému sňatku protivila, ježto by bylo jejím dětem ušlo značné dědictví. V tísní obrátila se dotyčná dívka se svojí sestrou B. na jednu ženu, která byla vyhlášenou čarodějnicí, o radu. Žena ta, k níž poprvé přišly, ihned jim řekla, že se chce jedna z nich provdati, že však sňatku tomu nepřeje jistá dáma, které se ostatně lze zbaviti, aniž by se muselo vyjít z domu. Obě se domnívaly, že to žert, avšak sestra J., která byla velmi zhýčkanou a zvědavou, chtěla absolutně viděti, jak by sobě čarodějnice při takové „práci“ počínala. Zůstala tedy s čarodějnicí o samotě. Tato ukázala jí voskovou sošku, tázala se na jméno dotyčné paní, pokřtila tímto jménem sošku, a podavši slečně J. špendlík, nařídila jí, aby sošku probodla. Slečna J. píchla tuto do břicha. Téhož večera obě sestry u svého příbuzného, jemuž byla právě doručena telegrafická zpráva, že paní L. ráno v kostele náhle zemřela. Přirozeně byly tím obě dívky velmi dojaty. Několik dní na to se dověděly, že paní L. zemřela na protržení střev...

Ve francouzské provincii Bearnu provozuje se ještě dnes očarování. O tom píše probošt Biraben následující (*Initiation*, květen, 1898):

„Zmocní-li se nepřítel trošky vody, které jste se dotknul, vaší kadeře a nebo oděvu, hrozí vám velké nebezpečí býti očarován. Potajmu odňaté věci musí býti látkou pro „volt“ (tj. značku, obraz a nebo sošku oběti), a je to věcí velmi vážnou. Čaroděj nechá v nádobě s vodou močit vlasy a nebo jinou

látku vám odňatou, načež vystaví nádobu tu po tři dny měsíčnímu světlu. Na to vezme vejce, odstraní malým otvorem bílek a nahradí jej voltem. Pak zalepí otvor voskovou pečeti se znakem... Po té zakope takto preparované vejce na osamělém místě, přičemž říká následující slova: „Běž, běž, běž, chcípni jako pes, a především velmi trp!“ Oběť jsou na tuto akci upozorněna pícháním na levé straně, vykonává neprodleně protiakti. Vezme srdce z čerstvě zabitého skopce, pověsí je na železný hák a probodává hřebíky. Často pověsí je nad ohniště a říká nad ním slova: „Běž, rychle běž zpět, odkud jsi přišlo.“

Jsou však případy ještě spletitější, jak píše Stanislav de Guaita ve svém díle *Temple de Satan*. Praví: „Volt při magickém očarování je z vosku uhnětený obličej osoby, která se má zničit. Čím věrnější je podoba, tím větší šance na úspěch. Může-li čaroděj při zhotovování voltu přimíchat doň několik kapek svatého oleje a nebo kousky svěcené hostie, pak nehty, zuby a nebo vlasy své oběti, je přesvědčen, že má ve své zločinné hře právě tolik trumfů. Podaří-li se mu odnítí jeho oběti ještě nějaký šat, který tato delší dobu nosila, je velmi šťastným, a obléká do něho sošku, a to, pokud lze, tím způsobem, jak se obléká sama oběť. Tradice předepisuje, aby se udělily sošce tytéž svátosti, které mohla obdržeti oběť: křest, poslední večeře, biřmování, svěcení kněžstva a event. i poslední pomazání. Na to následuje vlastní očarování, které pozůstává v tom, že se soška bodá otrávenými jehlami a zasypává celou spoustou těch největších urážek, aby se v čaroději vzbudila démonická zášť. Nebo v určitých tajemných hodinách zraňuje se soška střepinami skla a nebo otrávenými trny, z nichž kape zkažená krev. — Voskový volt může zastupovati i ropucha, která se pokřtí jménem oběti. Proklnací obřady jsou tytéž. Podle jiného receptu sváže se ropucha vlasy odňatými oběti, načež se na ni naplve a zakope se pod práh a nebo na jiné místo, které oběť musí často navštěvovati.“

Dr. Bataille vypravuje o jednom magickém zápase mezi Albertem Pikem, zednářským velmistrem a dr. Gorgasem, lékařem na universitě v Baltimore a předsedou skotského disidentského ritu.

Albert Pike očaroval obyčejně pomocí voskové sošky, vlasů, nehtů apod. Neměl-li těchto, hleděl se zmocniti některých kousků oděvu svého nepřítele. V případě s dr. Gorgasem obdržel od jeho pradleny kapesník.

Takovou mumiální látku ponořil do silného roztoku solného. Při sypaní soli do vody říkal slova: **Sagrapim mel ancht ebo rostomouck elias phog**. Na to sušil látku nad ohněm, udržovaným větvemi magnolií. Po tři týdny pak každou sobotu vzýval Molocha drže látku ve vztažených rukou, jakoby byl vzývaný démon přítomen a jemu ji obětoval. Třetí soboru o 7. hodině odpoledne spálil dotyčnou látku na lihovém kahanci, přičemž zpíval ďábelské písně, které sám komponoval, a shrnul popel na olověný talíř, na němž byly vyryty různé hieroglyfy nožem zasvěceným Luciferovi. Toho dne do 3 hodin nepožil žádné potraviny, a jeho celý oběd sestával z ryby, biskvitu a sušeného ovoce.

Druhého dne modeloval z vosku, do něhož přimíchal popele z oné látky, sošku, kterou zval „dagydou“. Dagyda Gorgasova byla 30 cm velká. Pike nebodal však sošku jehlou, ani ji neroztavoval na ohni, nýbrž položil ji pod vývěvu, z níž vysával vzduch.

Očarovaná osoba pociťovala pak zvláštní nevolnost, jejíž příčiny si nedovedla vysvětliti.

Kdo by se domníval, že se dnešního dne očarovací praktiky více neprovozují, mýlil by se. Dostávám velmi často dopisy, v nichž obracejí se na mne lidé s prosbou o pomoc proti nepřítelům, kteří prý posílají na ně magickým způsobem všelike nehody, nemoci a neštěstí. Ovšem ve většině případů jsou to pouze ničím neodůvodněné domněnky, rodící se v chorobně podrážděných mozcích jedinců, kteří, neznajíce pravé příčiny na ně doléhajícího zla, připisují je tajemným příčinám. Jenom ve dvou případech bylo lze zjistiti magickou protiakti očarovací působení.

Část I.

Očarování mentální

Hypnotismus a sugesce.

Ježto ve druhé části bude studována řada jevů, podmíněných stavem hypnotickým a poněvadž na druhé straně hraje tzv. **sugesce** při očarování nemalou roli, myslím, že se neodchýlím příliš od vlastního předmětu, podám-li zde o hypnotismu a sugesci trochu obširnější vysvětlení a návod ke konání pokusů.

Hypnotismus je vědou studující jevy tzv. **hypnosy**, tj. zvláštního stavu, vyvolaného hypnotickými prostředky. Slovo hypnos je odvozeno z řeckého „hypnos“, spánek, tento však není hlavní známkou hypnosy, nýbrž zvýšená citlivost oproti sugescím.

Sugesce je pochod, který vzniká v jednotlivci vyvoláním určité představy jím samotným a nebo osobou cizí. Je vlastně výsledkem kategorického vnucení nějaké představy. Sugesci mohou být ovlivněni nejen jednotlivci, nýbrž i celé masy, společnosti a národy.

Je-li nějaká představa vyvolána v jednotlivci (ve smyslu hypnotickém) osobu cizí, je to **heterosugesce**, v případě, sugeruje-li sobě jednatel nějakou představu sám, máme co činit s **autosugescí**. V užším smyslu je sugesce každý rozkaz, daný pokusné osobě, tj. osobě hypnotizované, za příčinou jeho realizace.

Hypnotický stav nemusí však býti podmínkou realizace určité sugesce, neboť i za normálního vědomí lze člověka ovlivnit a vnuknout neboli vsugerovat mu určitou ideu, v jejímž smyslu dotyčný člověk pak jedná. Tedy i za normálního bdění nalézáme u člověka jistý stupeň sugestibility, tj. dispozice k přijetí nějaké sugesce.

Sugesci udílíme rozmanitým způsobem, jako slovy, posunky, písmem, a nebo i mentálně, myšlenkou. Sugesce má být jasná, zřetelná a pokusné osobě snadno pochopitelná. Nejeví-li někdy — a to hlavně při počátečních pokusech v hypnotismu — sugesce účinku, nutno ji i několikrát opakovat, event. přednést ji více méně rozkazovacím tónem.

Rozeznáváme sugesci **prehypnotickou, hypnotickou a posthypnotickou**. Sugescie prehypnotická je taková, která se udílí před vyvoláním hypnosy, např. sugerujeme pokusné osobě nalézající se doposud v normálním stavu, že za 5 minut klidně usne. Sugescie hypnotická udílí se teprve, když pokusná osoba upadla již do hypnotického stavu. Sugerujeme-li pokusné osobě, aby provedla po ukončení hypnosy, tedy již v normálním stavu, nějaký výkon, např. aby dvě hodiny po probuzení odešla do nějakého obchodu a určitou věc tam vykonala, je to sugescie posthypnotická.

Každá sugesce mění se na konec v autosugesci, tj. ona ovládne střediska mozková, čehož důsledkem je vyvolání vhodné představy. Uplatňuje se tu vlastně více méně víra v sugesci, která je klíčem k celému realizačnímu tajemství sugesce.

Uvážíme-li, že sugesce může vyvolati v nějakém organismu i anatomické změny, jako jsou otoky, puchýře, krvácení (stigmata), ochrnutí apod., pochopíme, jak velký význam může míti ona v životě lidském a jak jí může být i zneužito. Zločinné sugesci dlužno připsat snad více případů středověkého očarování, než se domníváme. Než o tom až na jiném místě.

Jakým způsobem lze hypnotisovat? Je více hypnotických metod, z nichž uvedu jenom ty nejdůležitější.

Metoda Bergerova. Tato je velmi jednoduchou a spočívá v tom, že hypnotisér ohřeje sobě ruce a drží je před hlavou pokusné osoby.

Metoda Bernheimova. Poučivše pokusnou osobu o účelu procedury, necháme ji upřeně se dívat na prsty, jež držíme před jejím nosním kořenem. Myšlenky připravujeme vhodně na spánek asi následovně: 1. „Nemyslete na nic, jenom na spánek.“ 2. „Vaše oči jsou unaveny, chvějí se vám víčka.“

3. „Zmocňuje se vás povšechná ochablost.“ 4. „Ruce a nohy ztrácejí citlivost.“ 5. „Oči slzí, pohled je matný.“ 6. „Zavřete pevně oči.“ 7. „Dobře. Nyní jich nemůžete otevřít.“ 8. „Usínáte.“

Metoda Braidova. Poručíme pokusné osobě, aby se upřeně a koncentrovaně dívala na nějaký lesklý předmět (broušené sklíčko, drahokam apod.), který držíme v jedné ruce před jejíma očima poněkud nad očním horizontem ve vzdálenosti asi 35 cm.

Metoda Eulenburgova. Tato záleží v tom, že galvanisujeme hlavu, následkem čehož vbrzku upadne pokusná osoba do spánku.

Metoda Fariova. Pozornost pokusné osoby snažíme se co možná nejvíce koncentrovat, načež náhle zvoláme „spi!“ Nebo poručíme pokusné osobě ostře bez mžikání dívat se v dlaň, načež pozorujeme, že se její víčka chvějí, zvolna se přibližujeme rukou na malou vzdálenost k jejím očím.

Metoda fascinační. Poručíme pokusné osobě dívat se nám do očí, což samo někdy stačí k vyvolání hypnotického stavu. Obyčejně užíváme zde ještě slovní sugescie.

Metoda Haidenhainova. Přiložíme k uchu a nebo na šíji pokusné osobě silně tikající kapesní hodinky. Za krátkou dobu pokusná osoba usne.

Metoda Charcotova. Tato je jedna z nejnebezpečnějších. Rozžehněme před nic netušící pokusnou osobou náhle velmi intenzivní světlo (magnesiové), nebo náhle udeříme silně na zvon, ladičku apod.

Metoda Laségneova. Poručíme pokusné osobě uzavřít oči, načež prsty ji započneme mírně tlačít na oční bulvu.

Metoda Liébeaultova. Položíme ruku na čelo pokusné osoby a zatlačujeme jí pomalu její oči, užíváme sugescie Bernheimovy s vypuštěním věty 2., 5., 6. a 7. Hlas musí být stále tišší a tišší.

Metoda Luysova. Metoda tato je výborná, a má tu přednost, že se při ní hypnotisér neunaví, ježto na něm nezávisí. Spočívá v tom, že se pokusná osoba upřeně dívá do zvláštního přístroje, sestávajícího ze dvou zrcátek, otáčejících se velmi rychle protivnými směry. Přístroj nazývá se „mimoir rotatif“ a používá se ho hlavně v Americe. Lze jím velmi snadno hypnotisovat větší počet osob. Mnozí přičítají této metodě škodlivý vliv.

Metoda magnetická. Ačkoli někteří badatelé přičítají účinky této metody pouze sugesci, nelze přece vždy tak tvrdit. O tom svědčí četné pokusy, konané v nynější době profesorem francouzské školy pro léčení animálním magnetismem, Durvillem. Podkovovitým a nebo tyčinkovým magnetem potíráme tělo pokusné osoby, při čemž na hlavě, sluneční pleteni, kolenou a na špičkách prstů u nohy po několik okamžiků staneme.

Metoda Mesmerova. Postavivše se před pokusnou osobu, zvedneme v oblouku ruce nad její hlavu, načež ve vzdálenosti asi 3–5 cm od těla táhneme rukama od hlavy až dolů k nohám, přičemž špičkami prstů po několik okamžiků staneme na očích, prsou, žaludečním důlku (sluneční pleteni) a kolenou. Manipulaci opakujeme 15–20 krát. Nebo podle jiného způsobu Mesmerova sevřeme kuželovitě prsty levé ruky, držíme je v krajině sluneční pleteně, a prsty druhé ruky silně třeme temeno a nebo nosní kořen.

Metoda Pitresova. Lehce třeme tzv. hypnogenní pásma, tj. určitá místa na těle, jako jsou např. čelo, spánky, nosní kořen a žaludeční důlek.

Metoda Richetova. Teplými rukama děláme jednoduché tahy od temene až ke krajině žaludeční. Prof. Richet tvrdí, že touto metodou se mu podařilo hypnotisovat v krátké době mnoho osob.

Metoda Weinholdova (elektrická). Faradickým proudem štětičkujeme lehce spánky.

Metoda indická. V tmavém pokoji položíme svlečenou pokusnou osobu na postel, postavíme se k její hlavě a dívajíc se jí upřeně do očí, foukáme jí lehce do nosu. Jedna ruka spočívá na jejím žaludečním důlku, druhou třeme lehce její tělo. V pokoji musí panovat klid a experimentu nesmí být nikdo přítomen. A nebo kroužíme hlavou pokusné osoby rychle dokola (metoda fakirská).

Chceme-li uspanou pokusnou osobu probudit, musíme sobě počínat velmi klidně, obezřele a opatrně. Poněvadž je hypnosa stavem násilně vyvolaným, tedy do jisté míry nepřírozeným, může mít v zápětí menší nebo větší nepříjemnosti, jako nevolnost, bolení hlavy, závrať, mdloby apod. Z důvodu toho nutno především o to se starat, abychom se takovým zjevům, pokud lze, vyhnuli. Probouzení pokusné osoby násilnými, příliš drastickými prostředky, jako je např. polévání vodou, násilné otvírání víček, štípání, elektrisování apod. dlužno zavrhnout, ježto mají prostředky takové v psychickém organismu člověka za následek neblahé účinky.

Nejlépe je probudit pokusnou osobu vhodně volenou sugescí, asi takto: „Nyní vás probudím. Jakmile napočítám tři, vzbudíte se bez jakéhokoli pocitu malátnosti nebo těžkosti. Pociťujete, že se

slabost ztrácí“. Učiníme nyní několik tahů přes celé tělo. „Po probuzení se budete cítit silný, osvěžený, budete v dobré náladě.“ Jakmile nám pokusná osoba odpoví, že nepocituje žádné těžkosti, pokračujeme: „Jedna! Ochablost a těžkost mizí. Dvě! Dobrá nálada se vrací. Tři! Probudil jste se a je vám dobře.“

Jen zřídkakdy po takové probouzeční proceduře potrvá hypnosa dále. Nelze-li pokusnou osobu svrchu uvedeným způsobem probudit, nesmíme hned ztrácet rozvahy, neboť strach, malomyslnost a vůbec neklid působí na pokusnou osobu, jejíž citlivost se značně hypnotickým spánkem zvýšila, škodlivě. Křeče a nervové záchvaty dlužno připsat mnohdy jenom na vrub rozrušenému hypnotiséru.

Zcela klidně otážíme se uspaného, kdy se probudí. Udá-li, že za půl hodiny a nebo za hodinu, necháme ho klidně spát. Řekne-li, že za 3, 4 a nebo dokonce za více hodin, odpovíme mu, že to není možné, že okolnosti nedovolují, aby tak dlouho spal, a nařídíme mu sami, kdy se má vzbudit.

Mnohdy postačí říci uspanému „probud’ se“, aby se hypnosa přerušila. Také jemné foukání na víčka má týž účinek. Vzdoruje-li však uspaný všem těmto prostředkům, necháme ho klidně spát, až se probudí sám.

V hypnose lze konstatovat několik stadií, z nichž nejdůležitější jsou stádia **kataleptické, letargické** a **somnambulní**. Ačkoliv mnozí badatelé praví, že se v hypnose podobná stadia nevyskytují a nebo jenom velmi zřídká, není tvrzení dosti odůvodněné, ježto přece jenom většina experimentátorů starších i moderních symptomy těchto stadií stanovila. Omezím se jenom na stručné vypsání nejhlavnějších symptomů, aby i laik v ohledu tom učinil sobě o hypnose určitější, byť ještě velmi hrubý a nedostatečný obraz. Podrobnosti nalezneme v příslušných odborných spisech, jichž je v dnešní době již celá řada.

V **katalepsii** je hypnotisovaný nehybný, výraz očí, jež jsou otevřené a často slzí, je ztrnulý, víčka se chvějí a údy těla zůstávají nehybně v poloze, kterou jsme jim dali. Není zde zvýšená čivněsvalové dráždivosti, jeví se tu jenom nečitelnost oproti bolesti. Smysly, zvláště zrak a sluch, zůstávají do jisté míry v činnosti. Operatér může vyvolat různé halucinace a automatické pohyby. Zavře-li pokusná osoba např. levé oko, upadne levá strana do stadia letargického, zavře-li obě oči, nastane vlastní letargický stav. Téhož efektu se docílí, převede-li se pokusná osoba do tmavého pokoje.

V **letargii** vykazuje pokusná osoba naprostou necitelnost oproti bolesti, avšak sugescí nechá se jenom velmi zřídká ovládat. Do výše zvednutá ruka klesá bezvládně dolů. Jeví se zde zvýšená dráždivost čivněsvalová; podráždíme-li např. nějaký nerv, odpoví nám i sval s ním související stažením. Stažení svalstva vyvoláme i jeho přímým podrážděním.

Lehkým třením spánků a nebo tlakem na čelo přivedeme pokusnou osobu ze svrchu uvedených stadií do stadia **somnambulního**. Pokusná osoba má oči napolo a nebo docela uzavřeny, nervy ani svalstvo nereagují na dráždění, paměť je zostřená; jeví se též necitelnost oproti bolesti, avšak chorobně zvýšené vnímání určitých dojmů. Ježto zrak, sluch a čich jsou činnými, lze pokusnou osobu sugescí zcela ovládat. Tlačíme-li pokusné osobě lehce na rohovku, mění se somnambulní stav v letargii.

Kromě těchto hlavních stadií je ještě celá řada mezistadií, nesoucích (podle stupně hloubky spánku), kromě znaků upomínajících na některé ze stadií zde uvedených, ještě znaky zvláštní.

Zajímavým úkazem je poměr, který se po častějším hypnotisování vyvine mezi pokusnou osobou a hypnotisérem a který se nazývá raportem. Tento se z počátku projevuje tím, že pokusná osoba není s to na otázku odpovědět nikomu jinému než svému hypnotisérovi. Dalším stupněm raportu je psychická závislost na hypnotiséru, jeví se tím, že pokusná osoba vidí, slyší a cítí jenom to, co vidí a slyší a cítí hypnotiséř a nebo, co mu tento poručí vnímat. Pokusná osoba pak nikoho jiného nevnímá než svého hypnotiséra, a je-li raport ještě více utužován dalšími pokusy, vyvine se tak, že pokusná osoba vnímá veškeré pocity a dojmy hypnotisérovy, takže lze opravdu říci, že vnímá jeho vlastními smysly, ba dokonce čte i jeho myšlenky. Dospěl-li raport až k tomuto stupni, pak pokusnou osobu nikdo neuspí ani neprobudí, leč hypnotiséř s ní pracující.

Neméně zajímavými jsou úkazy hypnotické sugesce. Tak dáme-li pokusné osobě údy do určité polohy, vyvoláme tím v obličejí poloze té odpovídající výraz. Sevřeme-li např. pokusné osobě ruce v pěst, jak lidé obyčejně ve zlosti činívají, pokusná osoba se tváří hněvivě. Sepneme-li ruce její jako k modlitbě, objeví se na obličejí výraz zbožnosti. Sugeruje-li hypnotiséř pokusné osobě, že se nemůže hnout z místa, není s to povstat. Nebo vsugerujeme-li pokusné osobě, že je jinou osobou, nebo i zvířetem, projevuje tytéž zvyky, obyčeje, tutěž tvářnost, pohyby, hlas, ba i mluvu té bytosti, s níž jsme ji, abychom tak řekli, ztotožnili. Sugerujeme-li jí dále, že některé z přítomných osob v pokoji se nenalézají, pokusná osoba jich nepozoruje, i kdyby stály před ní. Zapálila-li by sobě taková, pokusnou oso-

bou nevnímaná osoba např. doutník, pokusná osoba nám s úžasem sdělí, že pozoruje ve vzduchu pohybovat se hořící doutník.

Sugesce lze působit i na systém svalstva, na oběh krevní činnosti a činnost srdce. Tak přiložíme-li na ruku pokusné osoby kousek navlhčeného papíru a řekneme jí, že je to „táhnoucí“ náplast, v krátké nebo delší době vyvstane na onom místě puchýř. Příkladajíc na její ruku kousek chladného železa, řekneme, že je to žhavé železo, vyvoláme na ruce červenou skvrnu, a dokonce i vřed jako od skutečného spálení. Sem náleží i tzv. „stigmata“, tj. periodická krvácení z některých míst na těle, což se dříve považovalo za zázrak a což je vlastně jenom účinek intenzivní náboženské sugesce.

Pro hypnotickou praxi dlužno zapamatovat sobě následující hlavní zásady:

Nikoho nemáme hypnotisovat bez jeho svolení. Hypnotisujeme jen v přítomnosti otce, matky, manžela a nebo jiné důvěryhodné osoby.

Bez svolení nesugerujeme pokusné osobě ničeho, než čeho sobě ona sama si přeje, a nebo léčíme-li hypnosou, tedy pouze sugesce terapeutické. Chceme-li hypnotisovat za účelem vědeckým, učiníme tak jenom se svolením hypnotizovaného, bez jehož svolení nepodnikáme v ohledu tom ničeho.

Škodlivý vliv hypnotiséra na hypnotisovaném jeví se nechutí k hypnose a strachem před následkem z této.

Třeba jemným způsobem vyvolaná hypnosa, avšak bez svolení hypnotisovaného, může mít ty nejhorší následky.

Sugesce musíme udílet velmi opatrně a mnohdy se spokojit pouze s účinkem hypnotického spánku.

Sugesce musí odpovídat ideovému směru hypnotisovaného a nesmí být pro něho neproveditelné.

Sugesce speciální musí být v souvislosti se sugescemi všeobecnými v ohledu léčivém.

Sugesce, které by mohly mít trvalý neblahodárný vliv, nutno vhodně pozměnit.

Jeví-li pokusná osoba po několika hypnotických pokusech náklonnost k autohypnose, musíme jí vsugerovat zákaz nespátí.

Vyvolaný spánek nezávisí na hypnotiséru, nýbrž na samotné pokusné osobě, nebo lépe řečeno na její vůli chtít usnout. Nikdy nelze hypnotisovat někoho proti jeho vůli, vzpírá-li se usnout, leč by měl hypnotiséř magicky vyvinutou vůli, již podléhá všechno. Naproti tomu lze velmi snadno uspat osobu bez jejího vědomí, bez její vůle pouhým aktem vůle hypnotisérovy.

Trvání a hloubka spánku závisí na hypnotisérovi. Abychom spánek prohloubili, probudíme pokusnou osobu náhle, avšak klidně, a znovu ji uspíme; a nebo děláme několik magnetických tahů.

Nehypnotisujeme osob sešněrovaných a nebo vůbec oblečených v tísnivý šat, ježto mohou nastati poruchy v krevní cirkulaci.

Inteligentní jednotlivce, ohnivé temperamenty s bujnou fantasií, dále osoby, jež se dovedou ovládat, zvyklé na poslušnost, jako vojáky, dělníky apod. lze velmi snadno hypnotisovat. Naproti tomu hypochondři, neurasthenikové, idioti, starci s ochablou činností mozkovou k hypnotisaci jsou velmi nezpůsobivými.

Dítky od 4–15 let jsou velmi způsobilými k hypnotisování, jsou však velmi náchylné k simulování, jímž dovedou oklamat mnohdy i zkušeného hypnotiséra. Do 30. roku způsobilosti k hypnotisování přibývá, po 30. roce opět ubývá.

Mnohé osoby se domnívají, že nespaly, ježto se na vše upamatují. Pokládají se samy za simulanty, a je velmi za těžko je přesvědčit o tom, že spaly.

Nehypnotisujeme osob trpících srdeční vadou, těžce nemocných, epileptických, hysterických a nebo náchylných k autosugesce.

Spité osoby jsou velmi sugestibilní, avšak nehodí se k pokusům. Nemáme nikdy hypnotisovat osob, které požíly mnoho potravin a nebo nápojů, ježto může nastati nevolnost.

Vystříhejme se používat k hypnotisaci silně lesknoucích se předmětů, a nedržme předmět ten v přílišné blízkosti očí, aby pokusná osoba nebyla nucena šilhat a nebo aby nenamáhal nadměru očních svalů, což má mnohdy za následek bolení hlavy.

Někdy se stává, že hypnotiséř následkem upřeného dívání se do očí pokusné osoby sám usne, čemuž lze předejít jenom pevným upnutím myšlenek na předsevzatý cíl.

Hypnotisérovi je zapotřebí pevné vůle, aby byl silným a vytrvalým, dále vnitřního přesvědčení o síle hypnotické sugesce a konečně víry ve zdar.

Neprerušujeme nikdy s uspaným raportu (styku), aniž jej ponecháme nepovolaným osobám.

V pokoji, kde se koná pokus, má být přiměřená teplota, asi 19–22 °C. Poloha pokusné osoby má být přirozená a příjemná.

Nastoupí-li nevolnost, dejme ihned protisugesce a pokusnou osobu vzbudíme. Započne-li pokusná osoba dávti, vzbudí se obvykle sama, ne-li, pak ji okamžitě probudíme. Upadne-li do křečí, nebudíme ji, nýbrž udělme jí vhodné sugesce a teprve až se uklidnila, započneme s probouzením. Totéž platí o mdlobách, při nichž položíme pokusnou osobu do horizontální polohy s hlavou poněkud níže položenou než jsou nohy.

Hypnotisovaná osoba není docela bezmocným nástrojem v rukou hypnotiséra, ona přijímá toliko sugesce sympatické a nebo jí zcela lhostejné. Můžeme říci, že nějaká pokusná osoba je v hypnose schopna jenom takových činů, jež by byla s to provést při bdění. Při udílení nějaké sugesce pokusné osobě nepříjemné, nereaguje tato na ni a nebo při houževnatém jejím opakování upadne do křečí a nebo se probudí.

Po probuzení zabývejme se ještě několik okamžiků pokusnou osobou, uklidňujme ji, a opusťme ji teprve tehdy, když jsme se byli naprosto přesvědčili o jejím dokonalém probuzení.

Poněvadž se pokusná osoba upomene po delší nebo kratší době na vše, co se s ní v hypnose dělo, proti čemuž nepomáhá ani sebeenergičtější sugesce na zapomenutí, lze po čase objevit veškeré činy zločinného hypnotiséra.

Význam sugesce při očarování.

Nelze popřít, že sugesce byla při očarování faktorem nemálo důležitým. Pro důkazy nemusíme jít do ponurého středověku, nalezneme jich dosti kolem sebe, v dnešní moderní společnosti, která v lichém domnění duševní neodvislosti opěvujíc svobodu, volnost a nespoutanost ducha, je tak pevně spjata těžkými okovy všelikých předsudků a na mnoze mylných názorů, — dřívějších a v jejím duševním životě doposud mocně působících to sugescí, — že se pocit'ují následky tohoto moderního kouzla v našem životě nejen v ohledu náboženském; nýbrž i kulturním.

Tisíce nadějných životů hynuly dříve ve smrdutých kobkách žalárních a na popravištích, tisíce ničím se neprovinivších žen volaly na hořících hranicích k nebi o pomstu jenom proto, že mocní tohoto světa oslepeni ďábelsky rafinovaným líčením hrůz a muk pekelných, jímž zfanatisované kněžstvo popletlo jim hlavy, nemohli a nebo nechtěli vymanit se z vlivu těchto satanických sugescí a konali jako na povel to, čeho se v jasných okamžicích sami hrozili.

A dnes, kdy světská moc bohudíky kněžstvu odňata a kdy lidstvo vymaňuje se ponenáhlu z duševní poroby, hranice sice neplápolají, aniž je slyšet srdcervoucího křiku a sténání nevinně mučených čarodějnic, avšak zhoubný účinek starých, až do morku zakořeněných náboženských sugescí, pocit'ujeme v míře jen málo zmenšené doposud. Není náboženské šílení výsledkem fantastických sugescí, namířených na vzrušivou povahu nemyslicího, přesto však poctivého davu? Nejsou všechna obrácení na tu nebo onu víru před smrtí jen resultátem působení idejí, člověkem již s mlékem mateřským vsávaných, jež znovu ve vzpomínkách oživeny působí na rozrušenou mysl tím mocněji a s tím větším efektem, čím menší odpor může jim klásti umírající následkem pokračujícího ubývání sil? A což pověstná lourdská uzdravení, nejsou ta dokumentem sugestivní reorganisační síly?

Nedávno jsem četl v jednom klerikálním listě, jak jistý mladík rouhaje se při vesnické zábavě svátostí oltářní, skácel se k zemi a zemřel. Ovšem, hned byl hledán v případě tom prst boží. Jak vysvětlíme toto náhlé úmrtí? Je známo, že venkovští mladíci, třeba za jistých okolností velmi neurvalí a přes míru bujní, jsou přece následkem bigotní venkovské náboženské výchovy tak fanaticky nábožensky založeni, že v daném okamžiku protrhne se sebesilnější vrstva venkovského furiantství a nezkušeného, a obyčejně velmi naivního mladíka, ovládnou staré, jeho rodiči mu silně vštěpované náboženské ideje do té míry, že je jimi téměř monoideisován. A nyní představte sobě takového utancovaného a alkoholickými nápoji opojeného vesnického mladíka, který v návalu bujnosti pronáší rouhavá slova, jichž smyslu snad zpočátku ani nechápe, a kteráž kolem něho mezi družkami a druhy budí asi přímé zděšení. Zajisté rozváznější mladíci ho napomínají, ulekaná děvčata mu činí trpké výčitky a snad některé starší ženy připomínají mu trest boží, jakým stíhá všechny rouhače Bůh. Jak děsný proces odehrává se tu v duši takto náhle vyburcovaného mladíka, jak mocné a různé dojmy střídají se v jeho nitru, kolik myšlenek nevylicitelné obavy před božím trestem proběhne v okamžiku těžkou jeho hlavou, to dovede posoudit jenom zkušený psycholog, jenž je s to analyzovat duševní hnutí do těch nejmenších detailů. Veškeré myšlenky slijí se na konec v myšlenku jedinou, v myšlenku na neodvratný trest, na smrt, jež takřka démonicky obsedne mladíka, podlamujíc jak duševní tak fyzické jeho síly, až celý vysílen a zsinálý pod tíží této zákeřné a smrtící sugesce klesá následkem ohromného dojmu mrtev k zemi.

A kdož by neznal lidového přísloví, že křivopřísežník do roka zemře. Dříve umírali, v dnešní době snad ani ne jeden. I zde triumfovala sugesce, nepřihlížejíce ovšem k případům smrti zcela přirozené, jež nastala v důsledku příčin již před přísahou daných. Odehrával se tu pochod zcela přirozený, nesouvisející s podstatou přísahy ani logicky, ani příčinně. Výčitky svědomí, strach před možným

naplněním se lidové pověry apod. šířily nešťastníka tak, že slábnul duševně i tělesně, takže zesláblý organismus nedovedl čelit chorobě, jíž by se byl snad jindy ubránil, a kteráž rozrývající nyní spolu s otravnou sugescí jeho zdraví, sklátila ho skutečně do roka v chladný hrob.

Podobně účinky kletby a žehnání dlužno připsat po většině sugesci. Kdo ví, jaký převrat mohou v životě lidském způsobit pouhá povzbuzující slova, pronesená vlivnou, autoritativní osobností, kdo byl někdy v životě svědkem šťastného zakončení a rozuzlení jinak dosti dramatického děje rodinného jenom následkem **magicky povzbuzujících** slov hlavy rodiny, pochopí, že slova staříčké matičky, ustaraného otce, ve velkém pohnutí při loučení pronesená, slova nekonečné lásky, dobroty a starostlivosti, tlumočící milovanému dítěti onu převelikou bolest v této vážné chvíli jimi pocíťovanou, jsou přímo talismanem, podávajícím mu v těžkých chvílích útěchy a povzbuzení k další cestě životem. Tato útěcha, toto povzbuzení vlejí mu do žil nového ohně, nové síly, jsou mu zdrojem vytrvalosti, což má za následek zvýšení efektu pracovního výkonu, tento opět zvýšení mzdy, zvýšený příjem dovoluje již spořít, uspořené kapitál se stále zvětšuje a stává se základním kamenem šťastné hmotné existence. Hle, ovoce požehnání!

A vizme nešťastníka, jemuž uvadlé, bolestí a bezmocným vztekem zkřivené rty jeho starého otce strašlivě klnou... „Budiž proklet! Neměj štěstí...!“

V prvním okamžiku neuvědomuje sobě těchto hrozných slov, avšak po nastalém uklidnění vystupují mu strašná ona slova jako příšerné vidiny a nestvůry před duševní jeho zrak, kalí mu každou jasnější chvíli, každý šťastný okamžik v jeho životě. A nedovede-li těmto myšlenkovým obludám čelit, nedovede-li se nad ně v ohledu mravním povznést a ví-li, že hněv jeho otce byl spravedlivý, jen jím samotným vyvolaný, stane se mu otcova kletba potměšilou, zákeřnou duševní rakovinou, podlamující všechny jeho síly, a přinášející mu jenom bol a nespokojenost. A že u slabé povahy bývá od nespokojenosti k různým výstřelkům nebo nepředloženým, nerozvázným činům jenom malý krok, je známo. Toť blínová sklizeň kletby!

O vlivu sugesce na lidské zdraví zmiňuje se dr. G. Encausse ve svém díle *Traité élémentaire de Magie pratique* pod záhlavím: Venkovští čarodějové a sugesce.

„Mezi nemocnými v la Charité byly dva zajímavé případy, jež odhalují vliv, jaký mohou mít jistí venkované na lidi poněkud vzrušivé. Mluvíme-li o venkovských čarodějích, o těchto mastičkářích, o těchto dobrých ženách, představitelích to dnes zapomenutých okkultních věd, je prvním našim nápadem úsměšek a nechuť počítat s tisíce případy, vyprávěnými od chaty k chatě a obtěžkanými vypravěčovou obrazností.

Leč je tu provést zajímavou studii o sugescích, provázených bizarními slovy, jež jsou pravou příčinou výsledků těchto magiků v malém. Sugescie ty účinkují toliko na bytosti vzrušivé, a každý, ať si říkají, co chtějí, přívrženci sugesce ve stavu bdělém a její všeobecné působnosti, kdo si dělá z čaroděje smích, již tím uniká jeho vlivu.

Obě nemocné, o něž se jedná, jsou hysterické, a nic se jim nepříhodilo až do doby, kdy se jim dostalo sugesce.

První z nemocných, Elišku C..., přivedla k nám 11. prosince její příbuzná, která se již o ni radila s četnými lékaři, kteří ji léčili různými způsoby, zcela však bezvýsledně.

Posazena před otáčivé zrcadlo byla brzy fascinována, a odtud bylo lze spojit léčení přenosem s léčením sugescí. Pod tímto dvojím vlivem zmizela čtvrtého dne ztrnulost ruky, jíž trpěla.

Leč v noci ze čtvrtého na pátý den nemocná náhle oněměla. Doufali jsme, že němotu odstraníme snadno užitím sugesce, avšak marně jsme zkoušeli po dva dny ty nejrůznější způsoby sugesce. Všechny zklamaly. Tu nám napadlo, že je nemocná ovládána nějakou starší sugescí, jež ničila naši působnost v té míře, v jaké jsme docílovali úspěchů. Trvajících němota nedovolovala nám klásti nemocné otázky, proto sáhli jsme k experimentální klíčce.

Přesvědčivše se, že nemocná provádí všechny sugescie vyjma ty, jež se týkaly její choroby, sugerovali jsme jí (když byla ve stavu jasnovidného somnambulismu), že osoba, jež jí to udělala, stojí před ní, a ukázali jsme na jednoho z chovanců ústavu.

Tvář nemocné se náhle zkřivila ve výraz prudkého hněvu, a domnělý původce jejího nynějšího stavu mohl se jenom s velkou obtíží k ní přiblížit a nařídít nemocné silným hlasem, aby se ihned uzdravila, což se také stalo. Z rozmluvy mezi nimi mohli jsme soudit na toto: Děvče bylo dcerou muže, považovaného ve vesnici tak trochu za čaroděje. Toho dne, kdy měla odejeti do Paříže do služby, otec zachvácen prudkým hněvem, ji proklet, řka: Od dnešního dne budeš vždy nemocná, a nedovede tě nikdo vyléčit, jenom já sám.

Až do té doby nebyla nikdy nemocná, nikdy neměla hysterických záchvatů, ani nějakých nervových poruch. Výjev s otcem ji nepochybně velmi rozrušil, neboť po několika dnech vypuklo strnutí ramene. Slova otcova působila zde jako skutečná sugesce.

Znajíce nyní celou historii, mohli jsme snadno vše přerušit. Domnělý otec, vytvořený naší sugestivní působností, prohlásil, že svou kletbu odvolává a dceři odpustil. Opakoval jeho odpuštění i po probuzení jejím, a od té chvíle všechno přestalo.“

„Historika druhé nemocné spadá do téhož řádu. Adolfína F..., 27 letá, od 18. roku provdaná, byla nám přivedena 7. září 1890. Doma byla náhle stížená prudkými neuropatickými záchvaty dušení, hysterickými bolestmi apod. Léčena byla bromidem (i ve velkých dávkách), kozlíkem, chlorálem, leč nic neúčinkovalo. Jedině léčení přenosem velmi snadno zdolalo všechny poruchy, a za necelých čtrnáct dní vrátila se dívka domů vyléčena. Přes všechny naše dotazy nebylo lze nalézt příčinu nemoci. Nemocná byla ovšem osobou silně nervosní, poněkud vzrušivou, leč to nestačí ke stanovení příčinnosti tak náhlých poruch.

11. prosince ještě téhož roku vrátila se k nám nemocná stížená týmiž příznaky. Podrobné vyptávání přivedlo ji k doznání, že ji doma někdy léčila žena, jež platila za čarodějku. Tato jí jednou v návalu zlosti řekla, že bude od této chvíle vždy nemocnou a že ji nevyléčí žádný lékař. Hněv čarodějky byl vzbuzen odepřením malé částky peněz. Viděli jsme, jaké byly následky této opravdové sugesce. — Nové léčení, přizpůsobené této zvláštní příčině, zdolalo nemoc, která se více neobjevila, jak se zdá, k veliké hanbě čarodějky.“

Líčené příběhy byly zapříčiněny sugescí stykovou, tj. ovlivňovatel působil na druhou osobu přímo, jsa tělesně při aktu přítomen a jí smyslově přímo vnímán. Jsou však případy, kdy tohoto přímého styku není, kdy obě osoby, působce i ovlivněný jsou od sebe míle vzdáleny, a přece psychické účinky sugestivní síly vzdáleného působitele lze s touž přesností a jistotou konstatovat. Musíme nutně připustit zde činnost telenergickou, účinek sugesce en distance.

Lze pouhou myšlenkou, pouhou mentální činností na někoho působit? Lze myšlenkou vyvolat v někom určitý dojem? Slyšme, co praví o takovém telenergickém neboli telepatickém působení vřehlasný anglický fyzik, prof. William Crookes. Praví: „Nastane-li mezi dvěma lidmi telepatie, odehrává se v mozku odesílatele zprávy fyzická změna. Obdobná změna nastane pak ihned v mozku druhého, jež sugesci přijímá. Mezi oběma těmito hmotnými ději musí nutně existovat řada hmotných příčin. Tato řada hmotných příčin může se manifestovat jenom pomocí nějakého prostředí. Každým novým objevem v oboru psychologie se dokazuje, že etherové vibrace jsou s to vyvolat zdánlivě zázračné účinky, např. přenos myšlenek z dálky.“

Od objevu Marconioho bezdrátové telegrafie počali sobě někteří učenci všímati telepatických faktů více. Vycházejíce z nauky o elektrickém vlnění, připustili docela možnost existence vln myšlenkových, přenášených etherem z jednoho mozku ke druhému, jako se šíří vlny elektrické od jedné stanice ke druhé v bezdrátové telegrafii. Dejme tomu, že na něco, co chci sdělit svému vzdálenému příteli, velmi intenzivně myslím. Mozek počne pracovat a dodá mně k dispozici určité množství energie, jejíž vibrace určují moje představy. Vibrace ty jsou nesený etherem až k mozku přítelově, v němž vzbudí indukci vibrace podobné, jež mají za následek vyvolání představ prvotních, tedy oněch, které jsem vyslal já.

Ačkoli zákony telepatického působení nejsou ještě vědou na jisto stanoveny, a ve mnohém ohledu chová se tato z nevysvětlitelných příčin oproti telepatii poněkud odmítavě, je dokázaných faktů v tomto oboru takové množství a telepatické pokusy jsou tak snadno proveditelné, že můžeme oprávněně doufat v konečné její uznání a snad i upotřebením v obecném životě. Zde nelze mně podrobně zabývat se tímto zajímavým odvětvím praktického okkultismu, musím se spokojit pouze s poukazem na to, co přímo souvisí s hlavním předmětem této studie.

Řekl jsem, že lze konstatovat psychické účinky sugestivní síly i vzdáleného operátéra, tedy účinky jakéhosi hypnotického **raportu en distance**. Lze-li tedy vzdálené osobě dát pocítit dojmy příjemné a nebo bolestné, avšak skutečné, je tím řečeno, že možno již pouhou sugescí do vzdálenosti očarovat. O jednom případě takového telenergického působení zmiňuje se dr. G. Encausse. Jeden z jeho přátel v Lyonu, M. V. v praktickém studiu a meditaci velmi pokročilý, měl jednou nad míru obtížný spor, na jehož příznivý výsledek měl velice málo naděje. Ba hrozil mu již nezdar. Využitkovav okolnosti, že nepřející mu osoba, která měla nepříznivý vliv na jeho záležitost, šla brzy spát, soustředil všechny své psychické síly na zneprátenou osobu po první dvě hodiny jejího spánku, a přenesa se v duchu k ní, pozvolna a velmi jemně hájil svou věc a bránil svůj názor. Po několika takových

pokusech docílil toho, že dotyčná osoba vzdor svému odporu znenáhla se přizpůsobovala jeho myšlenkám, aniž o tom věděla, a jsouc takto, abychom tak řekli, telepaticky přemluvena, sama žádala za provedení úkonu, jemuž se dříve byla vši silou vzpírala a který příkře odporoval jejímu dřívějšímu názoru.

Sugesce podobné nutno prováděti nejlépe za doby noční, kdy osoba, kterou chceme ovlivnit, pravděpodobně spí, kdy tedy je takovému sugestivnímu vlivu nejvíce přístupnou. V noci pracovali obyčejně všichni čarodějové, avšak nikoliv ze strachu před hranicí, jak se domnívá a píše Marius Descrespe v brožůře *Peut-on envoûter?*, nýbrž proto, poněvadž jejich oběti spaly. Tehdy mohli nerušeně rozvinout svoji ďábelskou činnost a počítat spíše na úspěch, neboť psychický organismus jejich obětí nemohl jim event. klásti takový odpor jako za bdění, kdy pozornost ubohých byla zaujata těmi nejrůznějšími věcmi a myšlenkami všedního života, kdy tedy byla vlivům méně přístupnou, méně sugestibilní. Takovou telenergickou sugestivní činností vyvolávali čarodějové u svých obětí nejrůznější stavy.

Ochromovali, oslepovali, vnukali smrtelné úzkosti, děs a hrůzy, vyvolávali ty nejhrůznější a nejošklivější sny, vštěpovali nepřátelství, zášť i lásku, trhali pouta manželská, svazky přátelské, posílali choroby všeho druhu, nabádali k sebevraždě, krátce otravovali svým nebohým obětem život všemožným způsobem.

Musím ještě poznamenat, že čarodějové nepracovali výhradně se sugescí, tedy pouze mentálně, nýbrž že poskytovaly jim značnou pomoc v jejich pracích i tzv. mumiální látky, věci nasycené, životním fluidem oběti, které je přiváděly v astrálně-fyzické spojení s osobou, již dotyčná věc patřila, a které chtěli udělati. Je samozřejmé, že spojením těchto dvou činitelů, sugesce a čistě mechanického působení na mumii, museli čarodějové docilovat mimořádně velkých úspěchů.

Imaginace.

Druhým činitelem při očarování je tzv. **imaginace** neboli magická obrazotvornost, která je, abychom tak řekli, autosugescí vyššího řádu. Při obyčejné autosugesci mohou se ještě vyskytnouti stadia pochybnosti, imaginace naproti tomu vylučuje však veškerou pochybnost. Stav imaginace je stavem **naprostého přesvědčení** vzhledem k jejímu obsahu.

Zabývá-li se např. někdo myšlenkou, že je pronásledován, vyvolá ona svojí autosugestivní mocí obavy a úzkosti. Je to prostý akt autosugesce. Stupňuje-li se však tato autosugestivní činnost do té míry, že se dotyčná osoba domnívá skutečně vidět pronásledovatele, je to již počátek činnosti imaginace, v tomto případě patologické. Tu nestačí seberozumnější důvody a vysvětlování ke zdolání halucinace, vyvolané nemírnou činností rozrušeného mozku. Halucinovaný vidí pronásledovatele tak plasticky, tak reálně, že je o jejich skutečnosti pevně přesvědčen.

Imaginace je silou tvůrčí, jejíž obsah se vždy realizuje. Realisace nastala i ve shora uvedeném případě. Vizme jak.

Podle okkultní teorie je každá myšlenka hmotnou věcí, jejíž forma odpovídá jakosti myšlenky. O tom lze se přesvědčit dosti snadno pokusem. Přiložme v naprosto temném pokoji velmi citlivou fotografickou desku na čelo a soustředíme po nějakou dobu (půl hodiny až hodinu) svoje myšlenky na určitou věc, např. na hodinové kyvadlo. Vyvoláme-li po té fotografickou desku, objeví se na ní obraz kyvadla více méně zřetelný podle toho, jak intenzivní bylo naše myšlení. — Mysleme na stůl, objeví se obraz stolu, upněme myšlenky soustředěně na klobouk, deštník, psa a nebo jinou živou nebo neživou věc, na desce spatříme jejich obraz.

Myšlenková energie způsobuje v etheru vibrace, jakési kmitové pole, odpovídající svým útvarem myšlenke, asi jako se vytváří z písku na zvučící desce Chladniho obrazce. Trvání takových myšlenkových obrazců neboli forem, také elementály zvaných, je závislé na intenzitě myšlenky. Myšlenky těkavě zplozují útvary zanikající současně s ukončeným myšlenkovým aktem, naproti tomu myšlenky vytrvalé, houževnaté, často se opakující a značné intensity zanechávají v etheru útvary i dosti dlouhého trvání. Halucinace jsou jenom potud klamem, pokud na ně pohlížíme ze stanoviska oficiální vědy, která obyčejně vše, co se nedá jejími přístroji vážít, měřit a řezat, pokládá za klam a nebo podvod. A takové elementální, reálně-halucinační podstaty jsou v našem případě pronásledovatelé.

Imaginace v našem pojetí je jedním z aspektů vůle, kteráž je jejím principem. Nižším aspektem vůle je **víra**, nejnižším **pochybnost**. A nebo můžeme říci: pochybnost je nejnižším stupněm vývoje vůle, víra je stupněm vyšším, imaginace nejvyšším. Vůle může konat divy jenom na svém nejvyšším stupni evolučního projevu, tj. jako imaginace. Víra samotná není silou tvůrčí, a mluví-li se v písmě o víře, která uzdravuje a hory přenáší, je tím myšlena víra na nejvyšším stupni vývoje — imaginace. Pochybnost, víra a imaginace jsou tedy tři stupně intenzity jedné duchovní síly, a to je vůle.

Zázračnou sílu imaginace můžeme pozorovat i v obecném životě. Pozorujme řečníka bojujícího z vlastního přesvědčení za právo svého národa. Jakou silou dýší jeho slova mluvená k lidu, jakým zázračně přitažlivým vlivem uchvacuje celé zástupy posluchačů jinak snad dosti vlažných v záležitostech národně-politického boje národa...! Zde vidíme jej triumfovat nad duší davu, který je v okamžiku tom hotov zemřít za věc, kterou on s tak svatým zápalem na tribuně hájí. Zde nevitězí důvody ani motivy, nýbrž pouze imaginační, přesvědčivá síla řečníka, který **jsa o právu sám přesvědčen, je s to přesvědčit i jiné, neboť kdo chce někoho přesvědčit, musí být sám přesvědčen.**

Podějme jiný příklad. Jsou všeobecně známými vítězné boje malého černohorského národa s Turky. Černohorci byli skálopevně přesvědčeni, že jich národní věc, pro níž s Turky bojovali, je

spravedlivá, a v té pevné, neochvějně víře a naději, že spravedlivá věc na konec přece jenom musí zvítězit, šli do zuřícího boje tak posílení a jaří, že vítězili nad tisícovými tureckými zástupy. Nikoliv hornatý terén, nýbrž jejich schopnost dovést tento strategicky využitkovat, kteráž se rodí zase jenom v klidné, pochybami nestísňené duši, dopomáhala jim vždycky k vítězství.

V dějinách nalézáme dosti případů válečných porážek, jež byly zaviněny jenom předčasným rozšířením se zdrcující zprávy, že vůdce, který vedl vojsko od vítězství k vítězství, nepřátelskou střelou padl. Smrt vojevůdce považovalo vojsko za zlé znamení, ztratilo odvalu, víra ve vítězství poklesla, zástupů se zmocnil strach, stísňenost a hrůza, a přirozeným následkem takového všeobecného poklesnutí mysli byla porážka.

Dva metry širokou prostoru na cvičišti člověk snadno přeskočí, ne tak dva metry široký hluboký potok. Obavy, aby snad nepadl do vody, zmenší značně odvalu ke skoku, rozběh je nejistý, nohy se chvějí, čehož následek je nedostatečný odraz a pád do vody. Možnost padnutí do vody ruší koncentraci, namířenou na cíl, tj. na dosažení druhého břehu, která je ke zdárnému skoku nutnou.

Koncentrace a imaginace jsou pojmy vlastně totožné, neboť imaginace je v principu koncentračním přesvědčením. Koncentrace umožňuje realizaci obsahu imaginace. Např. chci provést na hrazdě nějaký umělecký kousek. Dokud jsem se onomu kousku nenaučil, nemohl jsem se přirozeně na jeho provedení koncentrovat, neboť vždy vystupovala v mysli moji pochybnost, zda jej dobře provedu, a každá pochyba činí koncentraci nemožnou, neboť tím, že na provedení kousku myslím, ještě se nekoncentruji na jeho úspěšné provedení. S rostoucí odvahou a nadějí na provedení, mizely poněmáhlu i pochyby, až byly odstraněny všechny, čímž byla mně umožněna řádná koncentrace na zdar, čili jinými slovy: rodilo se ve mně pevné přesvědčení, že kousek provedu.

Pozorujme třeba malé dítě, které se učí chodit. Stojí-li u něho matka, postaví se zcela dobře na nožičky a hezky panáčkuje. V tom okamžiku však, když se matka jenom na několik kroků vzdálí, ztratí rovnováhu a padne. Dítě pozorujíc u sebe matku, vidí v ní oporu, kterou jejím vzdálením ztrácí. Dostává strach před upadnutím, kterýž se stupňuje k přesvědčení, že musí bez matky upadnout, a skutečně upadne. Takovému dítěti dostačí říci, že je držíme za šatičky (ve skutečnosti je držet nemusíme), aby udrželo rovnováhu.

Uvedené příklady jsou zcela všedního druhu. Stávají však zjevy, které přes to, že jsou zapříčiněny tímž působcem, imaginační silou, jsou přece velmi pozoruhodny. Mám na mysli tzv. „boží soudy“. V dřívějších dobách bylo ustáleným zvykem zvláště ve Skotsku a Anglii předváděti osoby, podezřelé z vraždy, před rakev se zavražděným, aby sám Bůh, jak se říkalo, usvědčil viníka. Předvedená osoba musela se dotknout ran zavražděného, a tu obyčejně, byl-li jí vrah, rána počala slabě krváčet a nebo se na rtech objevila pěna. — Také tu působila pouze imaginační síla co psychický agens, realizujíc obsah vrahova přesvědčení. V tehdejších dobách byly „boží soudy“ zcela obyčejným zjišťovacím prostředkem v případech, kdy nebylo lze viníka vypátrat. Byl to prostředek všeobecně známý, takže skutečný vrah, který měl být k mrtvole předveden, již předem věděl, že neobstojí a že Bůh ukáže tu svoji všemohoucí moc. Jeho přesvědčení o vyzrazení „božím soudem“ bylo upevněno snad ještě tím, že byl buďto sám někdy svědkem podobného vyzrazení a nebo o něm četl a nebo slyšel vyprávěti. Viděl před sebou jenom mrtvolu, která po jeho dotknutí musí krvácti, myšlenka ta zaujala cele, naprosto jeho mysl, nic jiného ani neočekával. A výsledkem jeho imaginačního očekávání bylo skutečné krvácení. — O pravosti „božích soudů“ není příčiny pochybovat, neboť zachovaly se nám o nich zcela věrohodné historické zprávy. V Čechách zrušil je Karel IV.

Také tzv. fakirská nezranitelnost není než výsledkem imaginační síly. Fakira můžeme bodat, štípat nebo řezat, nepocítuje žádných bolestí, aniž krvácí. Nalézá se na vyšším stupni autohypnosy, jaký můžeme pozorovat též u některých somnambulů, kteří pod vlivem sugesce stávají se oproti vnějším dojmům necitelnými; můžeme je směle pálit např. hořící svíčkou na rukou, ničeho nepocítují. Ovšem, výsledky indického fakirismu nedají se získat lehce, je zapotřebí dlouhé doby, než se fakir v autohypnose tak dalece vycvičí, aby se v něm mohla imaginační síla manifestovat.

Jak jsem hned na počátku této kapitoly poznamenal, je vůle v podstatě silou tvůrčí. Aby se tvůrčí vlastnost vůle projevila, musí být koncentrovanou, tj. řízenou výhradně k jednomu bodu, na němž a nebo jímž se má co taková manifestovat. **Klíčem k rozvinutí tvůrčí schopnosti je tedy koncentrace.** Chci-li svojí vůlí vyvolat nějaký telenergický výkon, např. pohnouti hodinovým kyvadlem bez fyzického doteku, tedy pouhou vůlí, mentálně, musím se na své přání soustředit tak, aby nevznikla v nitru mém ani nejmenší pochybnost o možnosti pohybu. Musím být tedy skálopevně přesvědčen, že uvedu kyvadlo skutečně svojí vůlí do pohybu, a efekt bez sebemenší pochyby také důvěřivě musím očekávat.

Za malou chvíli se obsah mé imaginační představy realizuje a kyvadlo se započne pohybovat. Je to jeden z nejsnazších pokusů, který se každému po delší nebo kratší době cvičení podaří. Návod k podobným pokusům nalezne čtenář v mém spise „Tajemství indické jógy“.

Lze-li pouhým aktem vůle docílit tak pozoruhodných výsledků, jsme nuceni připsat vůli schopnost působení na vzdálenost a poněvadž k přenesení nějakého silového účinku je zapotřebí prostředí, média, jímž je našim oficiálním učencům ether, musí jej vůle přirozeně dovést ovládat. Ether je vůli nositelem, aby se její působení mohlo na vzdáleném místě podle chtěné představy vhodně realizovat.

Psychická síla koncentrovaného chtění vyvolá v etheru onomu chtění odpovídající vibrace, které jsou nesený nekonečným prostorem až k myšlenému cíli. Přeměňuje se tu síla psychická v sílu čistě fyzickou, která vyvolá pak konečný efekt. Něco analogického nalézáme v telefonii. Do telefonického přístroje mluvené slovo (zvuk) uvede jemný kovový kotouč ve chvění, čímž se jaksi objektivizuje a přeměňuje ve vibrace, jež jsou pak nesený dále magnetoelektrickým proudem na druhou stanici.

Představuji-li sobě imaginačně, že pohybuji hodinovým kyvadlem, promítám prostřednictvím psychické síly, uvedené v činnost koncentrací, svoji představu navenek, tj. vyvolávám v etheru vibrace odpovídající mé představě, načež psychická síla řídící tyto výchvěvy až ke kyvadlu, projeví se na něm fyzicky, pohybem. Podobně manifestuje se psychická síla imaginace i při operacích jiných, jako např. při vyvolávání bolestí na vzdálenost, jak to praktikovaly středověké čarodějnice, nebo při očarování z lásky, magickém léčení, při vyvolání určitých povětrností, zažehnávání bouřek atd.

Jak se takový realizační projev vůle děje, nemůžeme ovšem říci, jako nemůžeme vysvětlit jiných zjevů přírodních denně před našima očima se odehrávajících. Je nám to doposud tajemstvím, leč bychom pokročili na dráze duchovního vývoje až k samotnému principu všeho, k Neznámu. Jako přiblížíme-li se kusem železa k magnetu a tento jej přitáhne, tak koncentrační, imaginační chtění má ihned za následek realizaci svého obsahu. Realisace imaginační představy je účinkem imaginačního chtění. Imaginačně chtějící já **nerozvažuje**, jak by se jeho přání vyplnilo nebo vyplniti mohlo, ono **prostě chce a tím** již v zápětí **realisuje**. Přeje-li si imaginačně vyvinutá vůle magikova, aby se např. rozptýlily hrozivé mraky, nepotřebuje tu uvažovati o tom, které síly má za tím účelem uvést v činnost, nýbrž postačí, aby rozptýlení sobě magik imaginačně představil a chtěl, aby nastalo. Bezprostředním účinkem jeho imaginačního aktu bude faktické jich rozptýlení.

* * *

Očarovací praktiky magiků Jakuba Brabançon a Jana z Amanty proti papeži Janu XXII. a případ, uváděný biskupem Simonem Mayolem de Ast¹ nesou charakter očarování čistě mentálního, imaginačního. Podobně případ s pí. L., popisovaný Albertem de Rochas². Voskové sošky byly zde prostředkem k usnadnění koncentrace. Čaroděj máje před sebou voskovou sošku představující osobu, kterou chtěl očarovat, uvedl se záští a hněvem do takového monoideistického stavu, že sobě takřka představoval mít oběť samu před sebou. A uvážíme-li dále, že každý výbuch hněvu je spojen s mocným vybavením psychických sil, musela oběť, jíž vysílala imaginační vůle čarodějova své psychické síly, hněvem exteriorisované, za účelem vyvolání určitých dojmů, pocítit v zápětí otřes odpovídající obsahu imaginace čarodějovy jako nutnou reakci na mentální jeho činnost.

Podobný účel jako voskové sošky měly i různé magické obřady při očarování, jež sloužily až na nepatrné výjimky jenom k probuzení imaginační schopnosti. Čaroděj přirozeně nevěděl, že k vyvolání očarovacího efektu dostačí pouhé imaginační chtění, tedy vůle, nýbrž pevně věřil, že při očarování jsou obřadné přípravy a práce nevyhnutelně nutný. Proto kladli téměř všichni čarodějové na obřady tak velkou váhu.

Koná-li v dnešní době ještě některý praktický okkultista při pokusech obřady, nemusíme ho pokládat za blázna. Prováděním obřadů dává nám toliko najevo, že se nedovede bez nich ještě náležitě koncentrovat, že jich krátce ještě potřebuje jako mentální pomůcky k docílení magických fenoménů. Jako dítě, které se naučilo chodit, nedrží se více stolu, židlí apod., tak také praktický okkultista, jehož vůle je již řádně vyvinutou, nepotřebuje v praxi používat obřadů, sošek, talismanů, amuletů, magické hůlky, meče apod. Jsou to velmi dobré pomůcky pro vůli nevyškoleného žáka, mistru jsou však zbytečnými.

¹ Viz kapitolu „K dějinám očarování“.

² Tamtéž.

O imaginaci jako o velmi mocném magickém činiteli píše již Paracelsus. „Více než tělo, zmůže víra (imaginace). Pouč se následujícím příkladem: Jsi viditelný a hmotný. Je však též někdo neviditelný, jímž jsi rovněž ty. Co dělá tvoje tělo, koná i princip neviditelný, první viditelně, druhý neviditelně. Věz, že víra dala původ obrazům, že tedy člověk stvořil voskovou sošku ve jménu nepřítele a že ji zranil. Tím zranil neviditelný neviditelně svého nepřítele. Že Bůh něco podobného připouští, je znamením, že to vykonat lze a důkazem, čím jsme, není však tím řečeno, že bychom to konat měli. Kdo tak činí, pokouší Boha, odsoudí-li to on, pak běda jeho duši! — Čarodějové počínají sobě takto: Na stěnu namalují obraz, do něhož zarazí hřebík. Totéž činí i jejich víra (imaginace). Vráží neviditelný hřebík do siderického (astrálního) těla člověka. Záletníci, kteří okouzlují ženy, rozpouští z vosku uhnětenou sošku nad plamenem, dráždí neviditelným světlem ženy a dosahují tak cíle. Též Chaldejci a Egypťané zhotovovali podle běhu hvězd obrazy, jež mluvily a se pohybovaly, avšak ani nerozuměli působícím silám.“ (De causis morborum invisibilium. Lib. I.)

„Duch je pánem, imaginace nástrojem a tělo vzdělavatelnou látkou. Imaginace je silou vůle, která tvoří z myšlenek siderické bytosti. Nesmí se ztotožňovat s fantasií, která je „úhelným kamenem všeho bláznovství“. Imaginování v člověku obtěžká, a z imaginace povstane čin. Každý může imaginací navázat spojení s duchy za účelem poučování. Poněvadž jsou duchové odkázáni pouze na imaginaci, snaží se působit na ni ve spánku. Ve spánku může imaginace vyslat siderického člověka (astrál) do vzdálenosti, aby tam působil. Imaginaci je dálka lhostejnou, neboť lze jí působit na vzdálenost tisíce mil, ba až k samému nebi.“ (Philosophia sagax. Lib. I.)

„Imaginace samotná je prostředkem ke zdokonalení. Veškeré imaginování pochází ze srdce člověka, které je sluncem v mikrokosmu, z něhož pak vychází imaginace v makrokosmos. Je tedy lidská imaginace semenem, které se zhmotňuje. Dokonalá imaginace je počátkem veškerého magického konání. Svoji myšlenkou přihlížím k účelu. Chci-li se někam podívat, nepotřebuji oči otáčet rukama, to provede imaginace. Opravdová imaginace nepřítele mne může usmrtit. Imaginace vzniká z chťičů a žádostí. Ty plodí zášť a závist. Z chťiče povstává tedy dílo. Vychází-li tudíž kletba ze srdce, může mít účinek. A chce-li kdo druhého ochromit anebo bodnout, musí nejprve nástroj v sebe attrahovat, pak teprve může působit, neboť co vchází dovnitř, také opět vyjde skrze myšlenku navenek, jako kdyby se tak stalo rukama. Magie je velkou skrytou vědou, jako je rozum velkou veřejnou hloupostí. Není zapotřebí zaklínání a obřadů, dělání kruhu a vykuřování, to vše je opičí hra a svádění. Mysl lidská je velkou věcí a jako Bůh je věčný a nezměnitelný, tak rovněž i ona. Kdybychom poznali dokonale svoji mysl, nebylo by nám na zemi nic nemožným. — Imaginaci posiluje a zdokonaluje víra, že se opravdu to a nebo ono stane, neboť každá pochybnost dílo ruší. Víra utvrzuje imaginaci, uzavírá vůli. Nedokonalá imaginace je příčinou, že umění (magická), která přece nemusí selhat, jsou neúčinná.“ (Occulta Philosophia.)

„V imaginování předčí ženy muže, ježto jsou v podstatě ohnivější a náchylnější k závisti a zášti. Imaginují-li, plodí v sobě dokonalého ducha, který unáší imaginaci až k nebi (k etheru). Jako řezbář vyřezává ze dřeva obsah své myšlenky, tak imaginace pracuje se silou životní. Ženy velmi imaginují ve snění a o samotě, proto neměli bychom jich zanechávat samých sobě, a postarat se jim o společnost, aby nemohly něco zvláštního imaginovat. Jejich imaginace je tak ohnivou, že jí znečistí a otráví např. pokrmy, nezdařil-li se jim nákup. Proto imaginující ženy neměly by kojit ani vychovávat dítě, any hněvem imaginují leccos, co na dítky malé působí.“ (Fragment. Libri Philosophiae de virtute imaginativa.)

Jak vidíme, vysvětluje Paracelsus imaginaci a teorii očarování způsobem, který je s moderními názory v principu totožný.

Imaginaci připisuje telenergický účinek i Tomáš Campanella. Vypravuje, jak jednou několik žen chtělo vyjít si do jedné zahrady. Jedna se však zdráhala zúčastnit se výletu toho, nad čímž se ostatní tak rozčílily, že bodaly jehlicemi do pomeranče, říkajíce tato slova: „Bodáme N. N., poněvadž nechtěla s námi jít do zahrady.“ Po té hodily pomeranč do studny. Od té chvíle pociťovala žena ta nesnesitelné bolesti, které povolily teprve tehdy, když vytáhly ženy pomeranč ze studny a odstranily jehlice.

Též proslavený chemik a objevitel fosforu, Jan Kunkel z Löwensternu domnívá se, že při očarování hraje víra velmi značnou roli. Tak ve svém díle *Laboratorium chymicum* píše, jak na radu jednoho muže provedl proti jakémus uličníku, který mu pokazil pušku, očarovací akci. Mladík dostal náhle bolesti do očí. Když se pak ke kousku přiznal, Kunkela odprosil, odstranil tento protiakci bolesti, které se pak více neobjevily. Chtěje pokus opakovat na jiné osobě, shledal, že byl bezvýsledný. Kunkel při-

čítá neúspěch té okolnosti, že v případě druhém neměl zlosti a pevné víry, bez nichž každá akce je bezvýslednou.

Ke konci této kapitoly musím se ještě zmínit o tzv. „maleficiu“ neboli magickém vpravení různých předmětů do lidského těla, jako hřebíků, jehel, kousků dřeva, vlasů, provazů, kůže, hadrů, ba i ještěrek, ropuch, myší atd. Včarované předměty nazývaly se „injekta“ a vyvolávaly obyčejně místní záněty a nebo i vážnější poruchy, provázené dávením, průjmem a nebo hnisáním. Předměty byly někdy tak velkých rozměrů, že se nemohly dostat cestou přirozenou do těla. Lékaři nepopírají docela těchto faktů, připisují je však hysterii, allotriophagii, náhodě apod. Vysvětlování to však velmi pokulhává, neboť injekta nebyla nalezena toliko v zažívacím ústrojí, nýbrž i ve svalstvu. Jak se tam mohla dostat, je ovšem záhadou, kterou nerozřešili ani ti, kdož podobné případy konstatovali. Tak dr. Emanuel Seliger vypravuje, že při sekci našel u jedné 50leté ženy v pupeční krajině celé množství vlasových chuchvalců, odpadků kůže, kočičí lebku s dolní čelistí, všechno tak spletené, že byl sotva s to předměty ty oddělit nožem od břišního svalstva. Sekci prováděl v přítomnosti několika kolegů roku 1681. Případů podobných podává nám historie celé množství.

Dnes, kdy již i oficiální věda začíná pomalu uznávat tzv. spiritické materialisace, nebude se jí zdát snad tolik absurdním vysvětlení této záhady cestou materialisační. Lze-li materialisovat ve spiritických seancích různé předměty, jež vykazují tytéž vlastnosti jako věci obyčejné, proč by taková zvrhlá čarodějnice nebyla mohla ďábelskou svoji imaginací včarovat, tedy materialisovat určité věci do těla své oběti? Alespoň nemožnost něčeho podobného nebyla dokázána. Konečně i v přítomné době vyskytují se případy, jež nám velmi nápadně připomínají středověká injekta; mně samotnému je jich známo několik.

Kdo dnešního dne ještě tvrdí, že to neb ono je naprosto nemožným, dokazuje jen, jak málo zná přírodu a vývoj celé naší vědy, která pokračujíc od nejprimitivnějších počátků dospívá v přítomné době až závratných výšin v říši nových objevů a zákonů. Kdybychom byli řekli našim předkům před pěti sty lety, že bude lze pouhým otočením páky osvětlit celé město, nebo že budeme moci mluvit se svými známými na vzdálenost mnoha mil, byli by se nám jistě vysmáli a vynadali rovněž tak bláznů, jak činí mnozí přeučení páni profesori nynějším stoupencům okkultních věd. A to může být velkou útěchou nám všem, kteří hledajíce pravdu, studujeme i zavrhané vědy okkultní.

Část II.

Očarování mumiální.

Ód ve světle vědy.

Již v předmluvě poukázal jsem na to, že jedním z hlavních činitelů při očarování je tzv. ód. Čtenáři *Mumiální hermetické léčby* znají již jeho podstatné vlastnosti, a abych nemusel těch, kdož nečetli předešlé mojí studie, na ni teprve poukazovat, zřeknu se zde nejhlavnější body dotyčné stati.

Co je ód? Je to fluidická hmota, čtvrté skupenství vesmírné hmoty, Mesmerův životní magnetismus. Karel z Reichenbachů (* 1788 – † 1869), prvý kriticky zkoumatel animálně-magnetických výronů lidských, jež nazval výrony ódickými, vychází z předpokladu, že existuje jakási jemná kosmická látka, nevnímatelná našimi pěti smysly na dosavadním stupni jejich organického vývoje. Látka ta vyzařuje ze všech těl, organických i neorganických, jež proniká, prostupuje v tom nejdůležitějším slova smyslu. Tyto emanace mohou však za jistých okolností vnímat osoby, jichž vnímací schopnost je již od přírody dokonalejší a nebo během života takovou se stala. Takovou zvýšenou vnímací schopnost nazývá Reichenbach sensitivností (citlivostí) a osoby jí obdařené sensitivními. Sensitivními mohou být osoby zdravé i choré, a z těchto jsou zvláště nervově choří nadáni velkou sensitivností.

Reichenbach konal v ohledu tom nesčetné pokusy, jichž nutno blíže sobě povšimnout. Uvedl např. do naprosto temného pokoje sensitivu, jíž se po chvíli tázal, co vidí. Odvětila, že pozoruje jakoby v mlze nějaký sklovitý dlouhý předmět, z jehož jednoho konce vyzařuje intenzivní modré světlo, z druhého pak světlo žluté. Po nějaké době rozeznala sensitiva zcela zřetelně podlouhlý exemplář horského křišťálu. Jindy zase provlékl klíčovou dírkou ve dveřích temného pokoje drát, jehož jeden konec držela sensitiva, druhý byl pak ve vedlejším pokoji vystaven slunečnímu světlu. Sensitiva pocítila náhle příjemný chlad, a na konci drátu spatřila světelné výrony. Jakmile drát byl zastíněn, intenzita výronů ochabla a zredukovala se na matné fosforeskující záření. Držela-li sensitiva dřevěnou a nebo skleněnou hůlku, vystavenou slunečním paprskům, pocítila v ruce vždy jemný chlad. Nalézala-li se hůlka ve stínu, pocit chladu zmizel. Tedy opačné účinky tepla.

Drží-li pokusná osoba ruku v modré části slunečního spektra, pocíťuje chlad, ve žluté teplo. Polarisujeme-li sluneční paprsky a necháme-li je dopadat pod úhlem 35 stupňů na několik na sebe položených skleněných desek, obdržíme světlo **odražené** a **procházející**. Drží-li nyní sensitiv skleněnou hůlku ve světle odraženém, pocíťuje chlad, kdežto světlo procházející vzbuzuje v něm pocit tepla. Voda vystavená po nějakou dobu takto odraženým světelným paprskům, chutná sensitivu kysele. Naopak, byla-li vystavena paprskům procházejícím, chutná hořce, nepříjemně. Totéž konstatujeme, postavíme-li sklenici do modrého a nebo do žlutého slunečního spektra. Voda nasycená modrými paprsky, chutná kysele, žlutými hořce. Podobné účinky vykazuje i světlo měsíční, jenže některé výsledky jsou polarisačně obrácené. — Pokusy ty dokazují přítomnost jakéhosi fluida ve slunečních paprscích ve smyslu Mesmerově.

Neméně zajímavými jsou pokusy s magnetem. Severní pól magnetu vyzařuje intenzivně modré světelné paprsky, a voda jim vystavená chutná kysele. Pól jižní vykazuje výrony žlutavé, do šeda, a voda jimi nasycená je hořkou. Foukáme-li do takových světelných výronů, uchylují se po směru vzduchového proudu a rozdělují se jako plamen svíčky, obcházejíce překážky. Některými hmotami prostupují, jinými nikoliv.

Tyto světelné výrony nejsou však v podstatě asi totožný se silou magnetickou. Výrony nějakého krystalu a výrony magnetu téže váhy se mnoho nerůzní. Ba mnohdy světelné výrony krystalu jsou mocnější výronů magnetu, a přece krystal není magnetickým, alespoň ne v tom smyslu a v míře takové jako obyčejný magnet. Jsou ještě jiné rozdíly mezi silou magnetickou a ódickými výrony, o nichž nemohu se v úzkém rámci tohoto dílka šířiti, a odkazuji proto čtenáře přímo ke spisům Reichenbachovým.

Podobně jako krystaly a jiné anorganické látky vyzařují ódu i látky organické: rostliny, zvířata a člověk. Organická těla zdají se být jakoby mlhou obalena, z níž prozařují místy silnější ódické paprsky. Nejintenzivnější paprsky vyzařují z pohlavních ústrojů, krajiny srdeční, úst a z konečků prstů (u nohou i rukou). Pravá strana těla má auru sytě modrou, přecházející do fialová, levá strana září žlutým a nebo jasně zeleným světlem. U člověka vyzařují konečky prstů na pravé ruce i noze modře, na levé žlutozeleně. Držíme-li po nějakou dobu nad sklenicí s vodou pravou ruku a podáme ji pak sensitivu k pití, prohlašuje tento, že jest kyselá. Ódisujeme-li vodu rukou levou, sensitiv nám ji s odporem vrací a tvrdí, že jest hořkou a teplou, ba u některých velmi sensitivních osob nastane i dávení.

Horní polovice lidského těla září modře, dolní žlutě, proto Reichenbach vycházejí z této polaritě ódické substance rozdělil lidské tělo několika osami na pozitivně a negativně ódické. Pravá polovice lidského těla je ódicky negativní, levá pozitivní. Hořejší část je negativní, dolejší pozitivní. Prsa jsou pozitivní, záda negativní. Na této ódické polaritě založil hrabě Cesare Mattei elektro-homeopatickou léčbu.

I procesy chemické, jako rozpouštění, tavení, odpařování, kvašení a hnití vybavují náhle velmi značné množství ódu. Tak rozpouštějící se cukr během rozpouštění mocně září. Do rozředěné kyseliny sírové ponořený drát krásně světélkuje. Rozpustíme-li uhličitan sodný v jedné a kyselinu vinnou ve druhé zkumavce, září oba roztoky poměrně slabě oproti mocnému ódickému záření, které nastává při slití obou roztoků dohromady. Jakmile rozkladný proces ukončil, záření se zmenší, až po nějaké době naprosto zmizí.

Zvláště zajímavý obraz naskýtá se sensitivu na hřbitovech, kde poletuje celá spousta modravých nebo jinobarevných obláčků, zvláště nad čerstvými rovy. Podle některých okkultistů jsou to odloučená astrální těla zemřelých, která spějí rovněž k zániku jako těla fyzická. Proti tomu lze však namítat, proč astrální těla se nevznášejí nad hroby mrtvol balsamovaných, jichž hnilobě se zabránilo právě balsamováním. Světelné obláčky na hřbitovech nejsou ve většině případů nic jiného, než výrony produktů hnití, jako jsou různé kyseliny řady mastné, indol, skatol aj., dále kyselina uhličitá, čpavek, sirovodík a jiné plyny. Je zcela přirozené, formuje-li vzrušená fantazie jasnovidcova beztvárné obláčky v lidské postavy, jež se nejmenším vánkem rozmetávají, což u skutečného astrálního těla není.

Také zvuk, tření, teplota, elektřina jsou mocnými vybavovateli ódické síly. Rozezvučená ladička a nebo struna, plechové hudební nástroje v okamžiku hry vyzařují celé proudy barevného světla. Liščíím ohonem šlehaný elektrofor, skleněná tyčinka třená nějakou látkou vyzařují, rozpálené železo, žhavé kovové taveniny, vůbec všechny zahřáté hmoty silně světélkují; galvanické články, elektrické přístroje při práci, drátěné vodiče, vše světélkuje. Není vůbec látky, která by nesvětélkovala, která by nevyzařovala ódu. Ovšem tam, kde se jeví nějaká intenzivní činnost mechanická, chemická a nebo fyziologická, je přirozeně záření mocnější, takže podle stupně záření mohli bychom stanovit např. v říši nerostné vnitřní stupeň vývoje toho kterého nerostu. Potud rekapitulace.

Odpůrci ódického záření, jichž počet, díky objevení radia, stále se menší, namítají, že pokusů se sensitivy nelze kontrolovat, ježto experimentátor předně ničeho nevidí a za druhé je odkázán výlučně pouze na výpovědi pokusných osob, jež může do jisté míry ovlivnit ještě sám mentální svojí činností. Očekává-li např. experimentátor, že mu bude sensitiv popisovat výrony jako červené, sensitiv mu je jako takové skutečně popíše. Experimentátor vsugeroval tu podvědomě sensitivu dojem červené barvy.

Možnost takového mentálního ovlivnění není sice vyloučena, avšak opatření, učiněná např. plukovníkem de Rochas a jinými badateli, byla taková, že o nějakém ovlivnění pokusných subjektů nemohlo být ani řeči. Tak např. v naprosto temném pokoji byl sensitiv tázán, kolik hodin ukazují kapesní hodinky, jichž ručičkami experimentátor několikrát byl ve tmě otočil. Sensitiv podíval se na hodinky a přesně udal, na kterém bodě se ručičky po otočení zastavily, o čemž se pak všichni přítomní přesvědčili, vyšedše s hodinkami na denní světlo. V případě tom je sugesce naprosto vyloučena, neboť ani sensitiv, ani experimentátor nemohli vědět, kam ručičky po otočení ve tmě ukazovaly.

Naskýtá se nám nyní otázka, lze-li vznik a vnímání záření dosavadními vědeckými poznatky objasnit.

De Rochas praví, že vyzařování jako každý jiný světelný pramen je sídlem molekulárního kmitání, jež vysílá do oka paprsky, aby naň působilo a vzbudilo v něm dojem barvy. Výrony, jež vznikají z molekulárních kmitů tělesa, budí tedy molekulární činnost atmosféry, spojené s určitými částmi pozorovaného tělesa. Je pochopitelné, že forma tohoto tělesa může v určitých směrech značně působit na okolní atmosféru. K tomuto předmětu se ještě vrátíme.

Uvažujme nejprve, dle kterých zákonů může se kmitání sdělovat oné části atmosféry, která je

sídlem vyzařování, odtud do oka a konečně z tohoto do střediska vnímání.

Víme, že charakteristické prvky každého kmitání jsou forma, rozsah a počet kmitů za vteřinu. Intenzita působení na oko nebo ještě lépe na středisko vnímání, tj. způsob vnímané barvy závisí jenom od vteřinového počtu kmitů. Ze zásad této matematické fyziky činíme následující závěry:

Pozorujeme nějakou molekulární skupinu toho kterého tělesa, ať již pevného, tekutého a nebo plynného. V daném okamžiku je kmitání těchto molekul určeno jistou formou, rozsahem a určitým počtem výchvívů za vteřinu. Tato skupina přijímá výrony okolních těles a také sama vyzařuje.

Dejme tomu, že nějaké záření sousedních molekul naší skupinu nějak ovlivní. Povstane tu jakási změna v kmitání, odvislá od prvků nového záření. Živá síla prvotního kmitání se zvýšila, a poněvadž se masa naší molekulární skupiny v ničem nezměnila, musel se zrychlit pohyb. Rychlost nějakého kmitání může však být zvětšena toliko dvojnásobkem a sice buďto zvětšením výchvívového oblouku a nebo zmnožením počtu výchvívů za vteřinu. Poněvadž zvýšená rychlost je podepřena dvěma veličinami, může jedna z nich zůstat konstantní a nebo se dokonce zredukovat s podmínkou, že druhá bude mít dosti síly, aby živá síla podle přání rostla. Musíme tedy rozlišovat následující kombinace, jež se v naší skupině mohou vyskytnout.

Zvětšení kmitového oblouku bez změny vteřinového počtu kmitů.

Značnější zvětšení kmitového oblouku se zmenšením vteřinového počtu kmitů.

Zvětšením kmitového oblouku se zvýšením vteřinového počtu.

Zvýšení počtu kmitů bez změny kmitového oblouku.

Zvýšení počtu kmitů se zmenšením kmitového oblouku.

Z důvodů toho jsou i paprsky, vysílané naší skupinou do sousedního tělesa, nestejně podle nastoupení té neb oné kombinace.

Zde můžeme objasnit, proč vnímání barev u různých sensitivů není vždy stejné, čehož odpůrci ódického záření chtěli využít proti jeho obhájčům. Dojem barvy závisí na vteřinovém počtu kmitů otřesu z centra vnímání a tento počet zvětšuje se, pokračuje od barvy červené k fialové. Pocit barvy vychází tedy ze žluté, odpovídající střednímu pocitování, k červení, zmenšuje-li se počet kmitů, a k barvě fialové, zvětšuje-li se tento počet.

Co se pak týče intenzity barvového dojmu, je proporcionální čtverci rozsahu. To se však vztahuje na jednu a touž barvu. Víme, že rozličné záření působí na normální smysl zrakový různě a že ve stejném spektru stává maximum pro žlutou barvu.

A pak musíme uvážit, že nevnímají všichni těchže výronů, které mohou mít více polarisačních systémů, z nichž jeden může být viditelný tomu, druhý onomu sensitivu.

Doposud nerozlišovali jsme molekuly važitelné od molekul etherových, což je nutné, jedná-li se nám o tu část plynného prostředí, která je sídlem vyzařování. Fresnelovy práce o strhující síle světelných vln nás učí, že etherové molekuly plynného prostředí, pohybující se co možná největší rychlostí, nestrhují sebou podle vypočítaného způsobu světelné vlny.

Dokazuje-li nám tedy pozorování, že posunutí vrstvy vzduchové má v zápětí pozměnu ve vyzařování, je to proto, že etherové molekuly prostředí, v němž má fluidická substance svoje sídlo, nejsou zúčastněny zde samotny, nýbrž že i važitelné molekuly tohoto prostředí při kmitání spoluúčinkují.

Pohyb vzduchu může pozměnit formu fluidické substance, která pak osciluje jako nějaký plamen. Dáme-li např. pod skleněný zvon vývěvy podkovovitý magnet, vyzařuje z jeho severního pólu ód barvy modré, z jižního pak paprsky červené. Nepozorujeme tu žádných zvláštních úkazů, než snad spojování se obou světelných proudů až v nejhořejší částí zvonu. Vyčerpáme-li ze zvonu nyní vzduch, zbarví se najednou celý zvon, a sice část, kde se nalézá severní pól, modře, druhá s jižním pólem červeně. Obě barevné vrstvy zdají se být jako slepeny. Otočíme-li nyní vývěvou tak, aby byl magnet rovnoběžný s meridiánem, dostane vše (zvon i magnet) barvu špinavě modrou. Přivedeme-li však magnet do vertikální polohy k meridiánu, zbarví se vše špinavě červeně.

Zdá se tedy, že kyslíkové a dusíkové molekuly, z nichž se vzduch skládá, a s nimiž je těleso v kontaktu, působí na jeho kmitání, a sice v určitých směrech, jež závisí na více méně stejnorodé nebo husté struktuře a na formě tělesa, jakož i na určitých silových střediskách vyzařování, jak je tomu v organických tělesech. Nyní lze vysvětlit, proč jsou u nějakého pravidelného a podlouhlého tělesa výrony na obou jeho koncích intenzivnější.

Někdy se může stát, že změna utvářející vyzařování vyvolá větší úchylku mezi vzduchovými molekulami, např. následkem zvětšení kmitového oblouku. V tom případě se zmenší hustota molekulární skupiny a fluidická substance snaží se postavit kolmo.

Dle této teorie nezávisí oba fluidy v nějakém magnetu na magnetické povaze obou pólů, nýbrž na jejich poloze a dalším směru proudu.

Dejme tomu, že magnetismus v železe tvoří zvláštní proudy (podle teorie Ampérovy) a nebo víry (podle teorie Maxwellovy), tj. že při obou teoretických předpokladech strhuje molekulární atmosféru určitými silovými směry neboli liniemi. Kmitající síla v molekulách železa dostává takto magnetisováním současně určitý směr okolo silových center a zvětšení živé síly.

Výrony mohou býti tedy jedině výsledkem konstitucionalních kmitů v tělese, sdělujících se okolnímu vzduchu. Ba můžeme jít ještě dále a říci, že kromě toho povstává ještě jakýsi druh vypařování následkem samovolného oddělování se určitého množství částíček od základního tělesa. Tak Raoul Piktet dokázal, že z kovů i při těch nejnižších teplotách vycházejí páry tvořící jakýsi druh aury.

A jsme-li dále nuceni přijmouti domněnku, že elektrický proud je opravdu hmotným proudem, hmotným tokem ve vodiči, kterýž proud neskládá se jenom z nevažitelné hmoty, nýbrž i z molekul hmoty važitelné, musíme též připustit, že i elektrický proud v našich nervech je složen kromě z nevažitelného fluida ještě z určitého množství organické hmoty.

O vyzařování např. z prstů lze se snadno přesvědčit, vystavíme-li fotografickou desku po nějakou dobu jich výronům a nebo ještě lépe pomocí Rumkorffova přístroje. Přístroj uvede se dostatečně silným článkem v činnost, jeden z drátů nechá se volně viset ve vzduchu, druhý se zavede do sklenice s roztokem kyseliny. V naprosto temném pokoji vezme nějaká osoba sklenici tu do jedné ruky a druhou blíží se k fotografické desce, kterou drží druhá osoba, jež není s článkem přímo spojena. Když se byl prst dostatečně k fotografické desce přiblížil, zapne se elektrický proud, který se vyznačí na desce a který se dokonale shoduje s výrony, pozorovanými sensitivity na prstech osob v normálním stavu.

Z předcházejících vývodů Rochasových je tedy patrné, že nauka o ódickém záření neodporuje nikterak moderní vědě, a musíme jenom s politováním konstatovat, naleznou-li se ještě dnes jednotliví učenci, kteří, aniž by sobě dali práci zkoumat ódické záření, zavrhnou je a priori snad jenom proto, že je objevil hermetik Reichenbach a že dokazují oprávněnost starých okultních teorií.

Vymístění citlivosti.

V čem záleží tzv. **vymístění** neboli **exteriorisace citlivosti**? Uvedeme-li pokusnou osobu v hypnotický stav, tu v prvních jeho fázích pozorujeme, že zmizely citlivost kůže a čich. Pokusná osoba, kterou můžeme nyní štípat, bodat nebo pálit, aniž by co pociťovala, doposud vidí a slyší. Po nějaké době, která je odvislou od povahy té které pokusné osoby, nastává stav tzv. raportu, a citlivost hmatová, která se doposudjevila na kůži, vychází, abychom tak řekli, z těla a tvoří kolem pokusné osoby citlivé soustředivé ódické vrstvy, oddělené od sebe ve vzdálenosti 5–7 cm vrstvami necitlivými. Působí-li hypnotisér na některou z těchto citlivých vrstev, má pokusná osoba tytéž pocity, jakoby působil přímo na kůži.

V okamžiku, kdy přechází pokusná osoba do stadia exteriorisačního, začínají se fluidické paprsky vycházející z jeho těla a rozprostírající se po celém jeho povrchu poněmhu rozptylovat, mizet, aby po nějaké chvíli se znovu objevily ve formě svrchu uvedených zářících citlivých vrstev. A poněvadž s rozptylováním fluidických výronů mizí zároveň i citlivost kůže, která se objevuje opět vně těla, v místech exteriorisovaných vrstev, můžeme z toho odvodit, že fluidické neboli ódické paprsky jsou nositeli citlivosti. Vymístění citlivosti znamená tedy tolik, jako vymístění ódické substance.

Vyzářeným ódem neboli citlivostí lze nasytit různé předměty jako vodu, želatinu, vosk, krystaly, kovy, rostliny, zvířata aj. Abychom nějaký předmět nasýtli ódem, vystavíme jej po delší nebo kratší dobu ódickým paprskům tím způsobem, že jej necháme držet pokusnou osobou a nebo držíme jej sami v některé z citlivých vrstev kol jeho těla. Ódem nasycený předmět nalézá se nyní s pokusnou osobou v magnetickém raportu, takže působil-li naň určitým způsobem, pociťuje působení pokusná osoba. Podám zde několik zajímavých pokusů s různými ódisovanými látkami.

Pokusy s vodou. Paní Vixová, jedna z Rochasových pokusných osob, držela v rukou sklenici s vodou za příčinou její ódisace. Voda podržela citlivost i ve vzdálenosti několika metrů, avšak s rostoucí vzdáleností ubývalo též citlivosti. Bylo-li několik kapek této vody vrženo do ohně, pociťovala somnambula palčivou bolest na obou rukou. Napil-li se Rochas této vody, pociťovala mrazení. — Jiná pokusná osoba, paní Luxová, ódisovala v hypnotickém spánku vodu ve vaně, načež když bylo vodou pohybováno, dostala tlučení srdce, jakoby se nacházela na lodi. Kroucení ručníku, namočeného v této vodě, vyvolávalo u ní nevolnost.

Pokusy s kovy. Ponořil-li Rochas do citlivých vrstev exteriorisovaných somnambulů stříbro nebo zlato, pociťovali tito pálení. U některých se konstatovalo, že železo pohlcuje ódické výrony jako voda.

Pokusy s krystaly. Do ódisovaného roztoku síranu sodného byl hozen jeden krystalek této soli za účelem vyvolání krystalizace. Paní Luxová, která roztok ódisovala, vykřikla a padla do mdlob. V celé pravé ruce pociťovala nesnesitelné pálení. Roztok byl ódisován pravou rukou. Pohybovalo-li se roztokem, pociťovala bolesti a nevolnost u srdce.

Pokus s lenoškou. Paní Luxová byla uspaná a ve stavu tom bylo jí nařizeno, aby si sedla do vedlejší lenošky. Sedajíc do této, bolesti vyskočila. Tvrdila, že v lenošce musí být špendlík. Rochas vpíchnul totiž do první lenošky, v níž byla hypnotisována, v okamžiku, kdy chtěla přesednout, špendlík.

Pokus se „zlatým krémem“. Dotkl-li se Rochas krabice se „zlatým krémem“, kterou dříve paní Luxová byla ódisovala, pocítila vždy odpor, jakoby jedla tuk.

Pokusy s rostlinami. Paní Luxové byl dán na kolena květináč s hyacinty. Když ji Rochas probudil, dotýkal se hyacintů a dýchal na ně. Doteky i dýchání pociťovala paní na kolenou. Jindy zcitlivěl

Rochas květinu, na níž pozoroval tu zvláštnost, že se kol jejích listů tvořila citlivá aurická vrstva. Bodalo-li se do této vrstvy, pociťovala paní Luxová větší bolesti, než když se bodalo přímo do listů.

Pokusy se zvířaty. Hladil-li Rochas kočku, již posadil paní Luxové na klín, nastal u ní tak mocný nervový otřes, že se kousala do ruky, takže musel přestat kočku hladit. Za nějakou chvíli po probuzení, když se již mluvilo o zcela obyčejných věcech, paní Luxová náhle zvolala, že má v ústech odpornou chuť po mase, a tu se shledalo, že kočka, kterou držela na klíně, požírala právě pod stolem masové odpadky. — Paní le Faureová, které sedával na klíně i při pokusech malý psík, pociťovala vše, co tento pociťoval, ba dokonce tvrdila, že sleduje i jeho myšlenky, které jsou našim analogické, jenže méně přesné.

Další pokusy konal Rochas s **voskovou soškou**. Postavil ji při ódisaci do kolmé polohy k pokusné osobě, načež když ji bodal do hlavy, pociťovala pokusná osoba nevolnost v hořejší části těla. Bodal-li ji do nohou, pociťovala pokusná osoba nevolnost v dolní části. Postavil-li Rochas sošku při ódisaci hlavou dolů a bodal do této, pociťoval subjekt nevolnost v dolní části těla; bodání do nohou vyvolávalo nevolnost v části hořejší. — Nebo připevnil na hlavu sošky malou kadeř, ustříženou pokusné osobě. Když pak za ní zatahal, aniž pokusná osoba o tom věděla, ihned se tato obrátila a tázala se, kdo ji tahá za vlasy.

Velmi zajímavé jsou Rochasovy pokusy s ódisovanými fotografickými deskami. Poněvadž pokusy ty jsou pro nás, kteří máme z nich čerpat důsledky pro teorii mumiálního očarování, velmi důležitý, podám je všechny zevrubně podle výtahu Rochasova deníku, uveřejněného ve zmíněném již jeho díle.

30. července 1892. Rochas fotografoval paní Luxovou nejprve ve stavu bdělém, pak ve spánku a konečně ve stavu exteriorisovaném. V posledním případě použil fotografické desky, kterou byl dříve po několik okamžiků vystavil jejím ódickým výronům. Konstatoval, bodl-li špendlíkem první desku, že paní Luxová nepociťovala ničeho; bodnutí druhé desky pociťovala nepatrně, kdežto bodnutí desky třetí vyvolalo silnou bolest.

2. srpna 1892. V přítomnosti paní Luxové zkušel Rochas na citlivost všechny tři desky, jež použil a vyvolal dne 30.července. První deska nevykazovala citlivosti žádné, druhá velmi nepatrnou, deska třetí však byla právě tak citlivou jako před třemi dny. Chtěje vyzkoumat, do jaké míry je tato deska citlivou, píchnul Rochas do ruky na želatinové vrstvě tak mocně, že ji protrhl. Paní Luxová, která byla od něho vzdálena asi dva metry, dostala silné křeče a prudce křičela. Na pravé její ruce objevily se dvě malé červené čárky, odpovídající oněm na fotografické desce. Přítomný dr. P. konstatoval, že pokožka není porušena a že červené skvrny nalézají se pod kůží.

5. října 1892. Od posledního pokusu, dne 2. srpna, nebyla paní Luxová nikým magnetisována. Toho dne ji Rochas opět uspal a mnoha magnetickými tahy silně exteriorisoval. Po té vložil jí do rukou fotografickou desku za účelem ódisace, kterou pak jeho spolupracovník, pan B. po 20 vteřin ve fotografickém přístroji exponoval, načež ji vyvolal. Pan B. vyvolával asi ve vzdálenosti 100 metrů. Paní Luxová nepociťovala během vyvolávání ničeho. Když deska byla vyvolána a pan B. ji přinesl, pociťovala všechny doteky, které učinil Rochas. Dotkl-li se desky pan B., nepociťovala ničeho. Na to Rochas píchнул negativ do ruky. Paní Luxová omdlela. Když se z mdloby probírala, konstatoval, že malá oděrka, kterou měla již před fotografováním, stala se zřetelnější. Domníval se, že je to účinek píchnutí, avšak paní Luxová tvrdila, že na tom místě bodnutí nepocítila. Asi za 3 minuty objevila se červená skvrna na místě, kde byla pocítěna bolest.

7. října 1892. Rochas chtěje se přesvědčit, zdali paní Luxová bude vnímat doteky na desce dne 5. října použité, uspal ji a exteriorisovav, dotýkal se obličejem na desce. Pocity se dostavily, byly však nelokalisované a neurčité. Dotkl-li se Rochas na desce šatu, pocítila paní Luxová dotek na té části těla, která byla oním šatem pokryta.

9. října 1892. Rochas přinesl k pokusu desku z 5. října; když do ní píchнул, paní Luxová pociťovala píchnutí, ačkoliv byla ve stavu bdělém. Na to ji uspav, prudce protrhl špendlíkem želatinovou vrstvu na plotně. Bolest byla pocítěna, avšak mdloby ani stigma se neobjevily. Téhož dne zhotovený pozitiv vykazoval neurčitou citlivost. Při jeho dotknutí pociťovala paní Luxová vždy zvláštní zamrazení. Byl-li pozitiv bodán, byly pocity nepříjemné, hladil-li se, byly příjemnými.

31. října 1892. Rochas opakoval pokus s fotografií, použiv před tím ódisovaného negativu k otisku. Roztrhnuv citlivou želatinovou vrstvu konstatoval, že paní Luxová pocítila sice nepříjemné bodnutí, avšak velmi slabě. Po té bodnul Rochas obraz velmi silně. Pocit bolesti byl ještě slabší. Přičítal to okolnosti, že toho dne měl 5 nebo 6 diváků, následkem čehož raport nebyl tak dokonalý. Asi

po 2 minutách objevila se na těle paní Luxové dvě stigmata odpovídající přesně bodnutým místům na obraze.

26. dubna 1893. Následující tři pokusy konal Rochas v přítomnosti dr. Barlemonta a pánů Pavla Nadara a Ant. Guerronana s paní O., která exteriorisovala i za bdění.

1. pokus. Rochas ódisoval fotografickou desku položiv ji na kolena bdící paní O. Po několika minutách vložil fotograf desku do fotografického přístroje a exponoval při slabém světle asi 20 vteřin. Rochas odebral se na to s paní O. a fotografem do temné komory, kdež byla deska vyvolávána. Při vyvolávání pociťovala paní O. chlad vody. Jakmile byla plotna vyvolána, konstatovalo se, že při každém dotknutí se desky pociťovala dotyčná paní zvláštní nevolnost, kterou však nebyla s to lokalizovat. Naproti tomu pociťovala vždy bolesti u srdce, pohybovalo-li se vyvolávací lázní. Tekutina, která byla od paní O. vzdálena několik metrů, pohltila během vyvolávání téměř všechné ód.

2. pokus. Rochas uvedl nyní paní O. do hluboké hypnosy a opakoval pokus předešlý s tím rozdílem, že spící paní zůstala v lenošce, kdežto fotograf odebral se do temné komory vyvolávat desku. Náhle se paní O. zkrivila jakoby měla žaludeční křeče. Konstatovalo se, že fotograf v tom okamžiku dávaje plotnu do lázně, náhodou ji přelomil. Porouchaná deska byla vyvolávána dále; spící paní pociťovala vždy neurčitý pocit nevolnosti, který nemohla lokalizovat, píchnul-li Rochas do obličeje na negativu. Pohybovalo-li se lázní, dostala srdeční bolesti.

3. pokus. Zatím co paní O. ještě spala, zhotovil se druhý její snímek a kromě toho snímek Rochasovy pravé ruky v přirozené velikosti. Obě plotny byly přibližně stejných rozměrů. Když byla somnambula probuzena, přiložil za španělskou stěnou ukrytý fotograf podle předem daných instrukcí obě plotny želatinovými vrstvami na sebe. V tom okamžiku se přestala somnambula bavit a ihned usnula. Pokus opakoval Rochas ještě jednou a vždy se stejným výsledkem. — Rochas uspával totiž paní O. tím způsobem, že držel svoji dlaň jednoduše na jejím čele, což již stačilo k vyvolání hypnosy. Chtěl se přesvědčit, zdali by též účinek měla fotografie jeho ruky, nasycená jeho ódem, působící na ódisovanou fotografii somnambulčinu. Rochasův obraz měl podle jeho předpokladu sdělit kmity vyvolávající hypnosu obrazu somnambuly, kterýž jako telegrafické „rele“ měl je zase přenést na samotnou paní O. Jak jsme viděli, Rochas se v předpokladu nemýlil.

Výsledek pokusu byl sdělen somnambule, která nechtěla tomu ani uvěřit. Poněvadž byla velmi nepatrně sugestibilní, i v hypnotickém stavu, ujišťovala Rochase, že bude spánku odporovat, kdyby se při třetím pokusu měl dostavovat. Obě plotny byly nyní v její přítomnosti vloženy na sebe. Boj proti spánku netrval ani minutu; somnambula opět usnula.

2. června 1893. Pokus s citlivou deskou opakoval Rochas ještě s jinou somnambulou, slečnou L. ve fotografickém atelieru Enerově (boulevard Malesherbes 112) v přítomnosti 6–7 osob, mezi nimiž nacházel se i Gaston Mery, který o pokusu tom referoval v *L'Écho de Merveilleux* ze dne 15. června.

Somnambula, která o ničem nevěděla, náhle zbledla a naříkala si na nevolnost u srdce a chlad. Plotna byla právě v hořejším poschodí vyvolávána. Také bodání pociťovala, avšak pouze v krajině žaludeční, kde se nacházel jeden z jejích hypnogenních bodů³. U této sensitivity raport mezi ní a deskou velmi rychle mizel, takže po čtvrt hodině nevnímala již ničeho.

Kdož by nevzpomněl při této příležitosti vypíchávání očí fotografiím rozhněvanými milenkami? Dr. G. Encausse ve svém díle *Traité élémentaire de magie pratique* v kapitole „Obrana proti udělání“ píše, že praktiky podobné jsou bezvýsledné, že nemají žádného účinku astrálního odrazu. Tvzení to nezdá se mně být zcela správné, neboť okamžitý výbuch hněvu a mocná nenávisť jsou s to při řádné imaginaci realizovat její obsah a projevit se fyzickými účinky. Ovšem, pouhé rozmarne vypíchávání očí fotografii bez hlubšího podkladu imaginačního nemá přirozeně účinku.

Někteří moderní magnetiséři léčí doposud osoby, jež z různých příčin nemohou je osobně navštěvovat, pomocí fotografií, které musí dotyční choří nějaký čas před tím u sebe nosit. A lze-li pomocí ódisované fotografie léčit na vzdálenost, lze i škodit. Toť zcela logický závěr. Nutné podmínky musí být samozřejmě vyplněny.

Experimenty s vymístěním citlivosti konali i badatelé jiní, jako Aster Denis, ředitel ústavu pro hypnotismus ve Verviers, Horace Pelletier, dří. Encausse, Luys, Baraduc, Boirac, Bodroux, Joire aj. Jako ukázkou uvedu některé z pokusů dr. Joireho.

Uspav pokusnou osobu, dal jí do rukou sklenici s vodou; jeho asistent zakryl ji pak hermeticky

³ Hypnogenní body jsou určitá místa na těle somnambula, která jsou za bdění necitlivá. Pouhé tlačení na body vyvolá již spánek.

rukama oči. Za malou chvíli dotkl se dr. Joire špendlíkem povrchu vody, což pokusná osoba pocítila na levé ruce. Dotkl-li se pouze vnější stěny sklenice, nepocítila pokusná osoba ničeho.

Při druhém pokusu držel dr. Joire pokusnou osobou ódisovanou sklenici vody v malé vzdálenosti před ní. Bodání pocítovala nyní pokusná osoba slaběji. Při tomže pokusu ponořil dr. Joire do sklenice palec a ukazováček, a dělal ve vodě pohyby jakoby někoho štípal. Pokusná osoba pocítovala štípání. Když pak několikrát po sobě střídavě do vody píchnul a zase ji štípal, pokusná osoba vždy správně odpověděla, že pocítuje píchání a nebo štípání.

Velmi pozoruhodný pokus učinil tentýž experimentátor s mastixovou soškou. Bodal-li tuto po obvyklé ódisaci, např. na hlavě, pocítovala pokusná osoba bodnutí na hlavě, píchnul-li do nohy, pocítovala pokusná osoba píchnutí na noze.

Další pokus je neméně zajímavý. Dr. Joire posadil naproti uspané pokusné osobě druhou pokusnou osobu, která však bděla. Obě pokusné osoby držely se za ruce tak, že pravá ruka uspané osoby držela levou ruku osoby bdící a naopak. Za malou chvíli pustily se obě osoby, takže nebylo mezi nimi žádného fyzického kontaktu. Píchnul-li nyní dr. Joire bdící osobu do pravé ruky, pocítila osoba uspaná píchnutí na ruce levé, nebo štípnul-li bdící osobu do levé ruky, zvolala uspaná pokusná osoba, že ji někdo štípe do ruky pravé. Bdící osoba byla zde opravdovou „mumií“, nasycenou ódem pokusné osoby.

Nebo postavil před pokusnou osobu lampu tak, aby její stín padal na zeď. Nyní vsugeroval jí, že její citlivost bude přenesena na jeho stín. Když pak stín bodal, pocítovala pokusná osoba bodnutí v místě odpovídajícím bodnutému místu na stínu. Bodal-li okolo stínu, pokusná osoba nepocítovala ničeho.

Lze říci, že pokusy Rochasovy, Joireovy aj. jsou tak eminentní a průkazné, že nemusíme ani trochu pochybovat o skutečnosti exteriorisace citlivosti. Vážní odpůrci o možnosti podvodu ani nemluví, namítají však, že experimentátor působí na pokusnou osobu nevědomě mentální sugescí, již tato přijímá a uskutečňuje. Okolnost, že experimentátor ví, kam pokusnou osobu píchnul, je prý již rozhodující při lokalizování fyzických vjemů pokusnou osobou.

Námítku tu vyvrátil dr. Joire následujícím pokusem. Několik bdících osob utvořilo rukama otevřený řetěz, k jehož jednomu konci připojila se též pokusná osoba. Osoba na druhém konci držela sklenici s vodou, pokusnou osobou ódisovanou. Píchnul-li nyní dr. Joire do vody špendlíkem, pocítila pokusná osoba bodnutí teprve po uplynutí 3–5 vteřin. Držela-li pokusná osoba sklenici sama, pocítila píchnutí okamžitě. Kdyby zde byl případ nevědomého ovlivnění mentální sugescí, musela by mít v obou případech sugesce ta účinek okamžitý, čehož ve skutečnosti zde nebylo.

Naskýtá se nám nyní otázka, lze-li fakty exteriorisace citlivosti vysvětlovat některé případy očarování. Uvážíme-li, že čarodějové užívali obyčejně při svých operacích látek, které nosily jich oběti, tedy látek mumiálních, nasycených hojně jejich ódem, nemůžeme nepozorovat až nápadné analogie s experimentálními objevy Rochasovými a jeho spolupracovníků. Měla-li pokusná osoba pocítil nějaký dojem prostřednictvím různých předmětů, musely být předměty předem jí ódisovány, aby mechanickou činnost, experimentátorem na nich vykonávanou, pocítila. Pokusnou osobou ódisované předměty byly doslovně experimentátorům tím, čím byly potem prosáklé šaty, krev, zuby, nehty apod., starým čarodějům, tedy mumiemi, prostřednictvím jichž bylo umožněno jedněm jako druhým působit na osobu, jejíž ód předmět ten vázal.

Je tu však jedna okolnost, které nesmíme přehlédnout. Konstatovalo se, bylo-li na předměty pokusnou osobou ódisované působeno z větší vzdálenosti, že nepocítovala tato obyčejně ničeho, a nebo jenom velmi málo. Jak mohl nyní čaroděj působit mumiálním voltem na oběť, třeba několik mil vzdálenou? Dále dlužno mít na zřeteli, že pozitivních výsledků bylo lze docílit toliko na osobách hypnotizovaných a že každý pokus, jak praví dr. G. Encausse v *Traité élémentaire de magie pratique*, konaný mimo umělý spánek, byl bezvýsledným. — Dokazuje však nezdar experimentátorů nemožnost takového působení? Týž badatel praví, že nikoliv.

Od té doby, co byla v českém jazyku vydána Encausseova *Traité élémentaire de magie pratique*, konalo se u nás mnoho pokusů, a musím říci, že některé z nich třeba se konaly jen za příčinou ukojení pouhé zvědavosti, byly korunovány pěknými výsledky. Mám celou řadu písemných dokladů pocházejících od osob zcela vážných, akademicky vzdělaných, nejvýš kritických, jež přímo dokazují mumiální očarování. Sám konal jsem ne jeden pokus, povahy ostatně zcela nevinné, nad jichž výsledky musel jsem se zamyslet. A v poslední době četl jsem již zprávy, jež oznamovaly zdařilé výsledky pokusů i s bdícími pokusnými osobami.

Dále musíme uvážit, že nejsou všechny pokusné osoby stejně vnímavé, že s jedněmi pracuje se lépe za těch okolností, s jinými zase za oněch. Některá pokusná osoba exteriorisuje již za bdění, druhá jenom ve spánku. A snad jenom z těchto důvodů nemohl se dr. Encausse dostat se svými pokusnými osobami dále než k výsledkům nastupujícím jen v hypnotickém stavu. A jako moderní badatelé nemohli se dodělati se všemi pokusnými osobami stejných výsledků, tak také očarovací akce starých čarodějů nebyly korunovány vždy úspěchy. Dílem byli toho vinni sami, dílem povaha samotných obětí, která vzdorovala jich telenergické akci.

A co se týče přerušení kontaktu ódisovaného předmětu s pokusnou osobou s větší vzdáleností, není přerušení to dokázáno. Okolnost, že pokusná osoba nepocítuje z větší vzdálenosti hrubé mechanické akce, vykonávané na předmětu jí ódisovaném, nedokazuje ještě ani z daleka přerušení magnetického raportu mezi nimi vůbec. Magnetický raport se sice s rostoucí vzdáleností zjemňuje, avšak nepřestává, a zprostředkovává snad jenom působení taková, jež jsou v náležitém poměru k jeho subtilnosti, tedy působení jemnější, jako jsou mentální a nebo čistě fyziologicko-odická, např. přikládání určitých nerostných, rostlinných a nebo zvířecích látek k mumii, na níž ód těchto hmot působí a tím vyvolává i na organismu nacházejícím se s ní v magnetickém raportu určité efekty.

Třeba nelze vnitřního procesu dostatečně a naprosto uspokojivě objasnit, přece musíme jeho možnost na základě historických zpráv i nejnovějších pokusů alespoň připustit. Že i vůle byla při mumifičních akcích spolupomocníkem nemalým, ač ne výhradním, je myslitelné.

Dodatek

Očarování klasické.

Někteří okkultičtí badatelé tvrdí, že princip klasického očarování netkvěl v mentální sugesci, ani v exteriorisaci sensibility oběti, nýbrž ve skutečné evokaci jejího astrálu, event. ve vymístění astrálu samotného čaroděje. Čaroděj měl nejprve mentální činností vyvolat astrální tělo vyhlédnuté oběti a uvěznit je ve voltu, nad nímž pak zuřil, vystavuje jej těm nejrůznějším mechanickým vlivům, jako bodání, pálení, tavení apod.

Ze stanoviska okkultní vědy není sice taková evokace astrálu člověka za účelem očarování vyloučena, avšak operace ta je spojena s tak značnými obtížemi, že ji prostí venkovští čarodějové bez hlubšího zasvěcení do nauk okkultních nemohli ani provádět. A pak, jak jsem již v předmluvě poznamenal, klasické očarovací praktiky mají po většině charakter mumiální, a z části též imaginační, že bylo by přímo ukvapené uzavíratí tu na nějaké operace evokační, ačkoliv se tyto mohly v některých ojedinělých případech tu a tam vyskytovat.

Často docházelo snad k vymístění astrálu samotného čaroděje, chtěl-li tento zvláště svého nepřítelů znepokojovat. Nebudu se zde rozepisovat o možnosti vybavení astrálního principu člověka a o působení tohoto na fyzickou hmotu, poukazuji čtenáře na spisy našich nejvýznamnějších učenců, jako Crookese, Prela, Flammariona, Lombrosa, Schiaparelliho, Richeta, Wallace aj., jež exaktní věda přes to, že jsou stoupenci okkultní vědy, staví mezi světovými autoritami na nejpřednější místo.

Jeden případ takového astrálního znepokojování je podán v Encausseově díle *Traité élémentaire de magie pratique*, udavši se v novější době a sdělený pisateli díla toho panem Girgoisem. Někteří naši čtenáři jej znají z českého vydání Encausseova díla. Vyjímám druhou část z Girgoisova dopisu dr. Encausseovi.

„Skrze jednoho z našich členů⁴ zakročil jsem v následujícím případě, který se zdál mnohým tak podivným. Jeden rolník byl ustavičně drážděn zvířaty, která ničila jeho květiny a vše uváděla do nepořádku. Velmi často vídal ve svém domě velkou černou kočku, aniž mohl sobě vysvětlit, jak se tam mohla dostat. Ve chvíli, kdy na věc nejméně myslil, procházela se kočka v jeho světnici, a zmizela téměř vždy, i když byly dveře nebo okna zavřeny. Radil se se spiritisty, kteří, jako vždy, viděli v tom duchy. Media v transu radila modlitby atd., leč nic nepomáhalo. Příklad byl vypravován v kroužku, který byl s naším esoterním sdružením ve spojení, a ten poslal pronásledovaného a marnými modlitbami k dobrým duchům omrzělého rolníka ke mně.

Vyptal jsem se ho nejprve na jeho život, známosti, nepřátelství, jež snad má atd.; ničeho nevěděl, co by mohlo odůvodnit pomstu, ať již člověka žijícího nebo zemřelého (bylť se stal spiritistou). Konečně po mnoha otázkách mně řekl, že jakýsi mulat, jeho blízký soused, několikrát ho žádal, aby mu prodal svůj dům, a když ho byl vždy odmítnul, hrozil mu, že ho k prodeji donutí. Zde, v bývalé kolonii, jsou všichni černoši poněkud, ano hodně čaroději, a to nepochybně následkem přestálých utrpení za bývalého otroctví. Nepochyboval jsem, že touha stát se lacino vlastníkem majetku, po němž

---

⁴ Girgois byl členem esoterního sdružení „Světlo“.

dychtil, dohnala mulata k užití jeho magického umění. Věděl jsem rovněž, že u čarodějů bývá touha konat zlo tak mocnou, že jich astrál vystupuje za spánku z těla, jsa poslušen návyku. Oběť mně to potvrdila. Neboť spatřil-li rolník kočku pozdě v noci, neprchala a nemizela před ním tak rychle, a byla méně opatrnou než za dne. Astrál poslouchal tu zřejmě vůle spícího čaroděje. Rozhodl jsem se dát mu následujícím způsobem za vyučenou.

Asi po deset dní zvykal jsem svého svěřence **chtít**, aby se kočka nehýbala, a to z toho důvodu, aby mohl alespoň na chvíli přinutit astrál poslouchat jeho vůle. Abych mu dodal více víry v účinnost prostředků ke zbavení se nepohodlného souseda, poručil jsem mu, aby si magicky (??) novým nožem a přesně o půlnoci uřízl silný a půl druhého metru dlouhý bambusový prut. Přes všechn tento sugestivní aparát muž ten dosud váhal. Pozoroval jsem, že něco chce, avšak co? Dohnán otázkami, žádal konečně talisman; znal případ truhlářův⁵. Můžete si pomyslet, že měl brzo talisman, a tu jsa úplně přesvědčen a domnívaje se, že je dostatečně chráněn, byl hotov magické kočce napráskati.

Jsa konečně jist, že rolníkova vůle je s dostatek vycvičena, poradil jsem mu, aby pokud možná co nejpozději večer šel k mulatovi, který byl kupcem, aby tak v něm zanechal pro spánek silný dojem nenávisti, když jej uztří. Učinil tak. Mulat mu znovu nabízel koupit domku, a když byl znovu odmítnut, opětně mu hrozil.

Přišel od mulata, vykouřil kadidlem celý dům a poněvadž byl přesvědčeným spiritistou, poradil jsem mu, aby se pomodlil k dobrým duchům. Jakmile se měla kočka objevit, měl vzít do jedné ruky rozžatou svíčku, a ozbrojen holí donutit kočku, aby ho poslouchala; dále měl ji okouzlit slibem, že prodá dům, aby tak uspal její opatrnost a konečně v příhodném okamžiku uštedřil tolik ran, kolik bude moci, aniž by však pustil hořící svíci, která měla pouze ten účel, aby mu zabrala jednu paži, ježto jsem se obával, aby unesen hněvem nezabil astrál docela. Výsledek dopadl podle očekávání... Astrál přišel téměř nevědomky a muž měl snadnou práci.

Nazítří rolník přišel a vypravoval mně své příhody, lituje, že musel v jedné ruce držeti svíci, an by byl kočce najisto zhasnul světélko života. Doposud nevěděl ničeho o stavu mulatově, a ani netušil (neřekl jsem mu toho), že tluka kočku, bije vlastně čaroděje.

Ujistil jsem ho, prováděl-li mulat ty to ošklivé kousky, o čemž jsem byl přesvědčen, že bude asi velmi nemocen a zraněn. Nechtěl mně uvěřit. Odebrali jsme se tedy pod záminkou starosti o sousedovo zdraví do jeho obchodu. Jak velké bylo udivení rolníkovo, když slyšel, že jest mulat velmi nemocen, jsa zraněn a potlučen. Chtěli jsem se přesvědčit na vlastní oči, a tu jsme našli mulata pokrytého obvazy a obklady ve stavu velmi zuboženém. Za naší návštěvy, o níž nevěděl, počal se chvětí a prosil, abychom ho nechali na pokoji, že nebude více nic zlého konat. Dostal slovu, alespoň vůči svému sousedu.“

Byla-li záhadná kočka uměle vytvořeným elementálem, nebo transformovaným astrálem mulatovým a nebo rolníkovou haluciací, oním vyvolanou, nelze s určitostí říci, můžeme pouze konstatovat mezi ní a mulatem jakési spojení, jakousi zvláštní vzájemnost, neboť rány uštedřené kočce zasahovaly i mulata. Třeba nemůžeme zjevu vysvětlit dosavadními exaktně-vědeckými teoriemi, a byť úkaz byl sebepodivnější a zdánlivě neuvěřitelný a nemožný, byl věrohodnými svědky zjištěn, a každý poctivý badatel, jemuž záleží jenom na poznání pravdy, zachová snad rezervu, ničeho však bez náležitého studia a priori nepopře.

Třetí formou klasického očarování jsou operace pomocí tzv. **elementárů a elementálů**.

Elementárové jsou silové jednotky, kosmické činné síly, nadané jako vše ostatní ve vesmíru jistou inteligencí. Intelligence ta, třeba v porovnání s naší nepatrná, není „slepým“ projevem té které energie, nýbrž metafysickým jejím podkladem. Středověcí okkultisté nazývali elementáry „živelnými bytostmi“, tj. obyvateli čtyř živlů: země, vody, vzduchu a ohně. Paracelsus praví o nich následující: „Jich obydlí jsou různá, totiž podle čtyř elementů. Jedni obývají vodu, druzí vzduch, třetí zemi a čtvrtí oheň. Ve vodě jsou nymfy, ve vzduchu sylfy, v zemi pygmey, v ohni salamandři. Zovou se též undiny, sylvestry, gnomy a vulkány. Každý má své vlastní obydlí; spolu neobcují, člověku mohou se však objevit, aby poznal, jak podivuhodným je Bůh ve svých dílech a že nenechá žádný element neobydleným. Voda je undinám tím, čím je nám vzduch, a co je nám tento, je gnomům země, proto procházejí zdi a skalami jako procházíme my vzduchem. Podobně je oheň vzduchem salamandrů. Sylfy jsou nám nejbližší, ježto jich element je našim vzduchem.“

Podobně vyjadřuje se o nich H. P. Blavatská. Praví: „Jiný druh elementárních bytostí, které se

⁵ O případu s truhlářem, jehož neuvádím, zmiňuje se Girgois v dopise rovněž.

v přítomné manvantáře (periodě stvoření) nestanou lidmi, nýbrž zaujmají abychom tak řekli, zvláštní stupeň na evolučním žebříku, můžeme v porovnání s jinými označit jako „duchy přírodní“ nebo jako aktivní kosmické síly, z nichž každá odpovídá svému vlastnímu elementu a nikdy do cizího území nevniká. Jsou to ony bytosti, jež Tertullián nazývá „knížecími mocnostmi vzduchu“.

Ve spisech východních kabbalistů, Rozekrucianů a západních alchymistů praví se o nich, že se narodily ve čtyřech přírodních říších, totiž zemi, vodě, vzduchu a ohni a z nich povstaly. Nazývají se šotky (gnomy), ohnižily (salamandry), sylfami a rusalkami (undinami). Jsou přírodními silami, obdobnými světlu, teplu, a elektřině, a jako tyto jsou buďto slepými nástroji k uplatnění přírodních zákonů, nebo mohou být použity nevtělenými duchy, čistými i nečistými, adepty bílé magie, kouzelníky a čaroději (fakíry, derviši, medii) k vyvolání jistých úkazů. Adept je ovládá, medium je jimi ovládáno.

S těmito „duchy čtyř živlů“ setkáváme se v mýtech a pohádkách, v lidových bájích a poesii všech národů. Mají ta nejrůznější jména jako víly, dévové, satyrové, fauni, elfové, kobolty, šotkové, vodníci, nymfy atd. Ve všech dílech světa a v každé době viděli je určité osoby, jedny se jich obávaly, druhé je volaly a ctily. Bylo by rozumné domnívat se, že všechny ty tisíce lidí, jež přírodní duchy znají, trpí halucinacemi, že nemají rozumu vyjma krátkozraký pan profesor na katedře, pozorující svět přibarvenými skly a nevědoucí vůbec o ničem, než co je ověřeno v jeho knihách?

To vše se vykládá v našem degenerovaném století jako blouznění a pověra, a přece se nachází v těchto teoriích pro myslícího člověka jiskra pravděpodobnosti a klíč k „chybějícímu údu“ oné vědy, která se zove „exaktní“. Tato počíná však být tak dogmatickou, že vše, co nevyplývá z metody induktivní, prohlašuje za fantastické, a prof. Josef le Conte tvrdí, že „nejlepší učenci“ s úsměškem zavrhnou výraz „síla životní“ jako zbytek zastaralé pověry a na jeho místo dosazují „činnost životní“, jakoby byla možnou nějaká činnost bez síly! Tak pracuje věda na tom, aby z nesmrtelného a myslícího člověka učinila automat, hnaný nějakým mechanismem. Kde je projev života, tam musí být i životní energie, a jako jsou zvláštní způsoby činnosti, tak jsou i různé formy sil.“

Takových polointeligentních elementárních bytostí, chcete-li, používali prý v některých případech čarodějové jako spolupracovníků při očarování. Byly jim nástroji, nezodpovědnými vykonavateli jich rozkazů, kteří svých pánů slepě poslouchali. Ponechám jednomu každému na vůli učinit si o těchto věcech úsudek, a nechci nikoho nutit, aby v elementární bytosti věřil. Co se mne týče, jsem o jich existenci přesvědčen, ač nemohu říci, zdali při očarování kdy nějak působily. Jich intervence vyloučena tu však není. Lze-li je evokovat a použít jich k různým fyzickým manifestacím, pak je zcela logickým závěr, že mohou spolupůsobit i při fenoménech jiných, jako např. při praktikách očarovacích. O evokacích viz Elifáše Léviho *Dogma a Rituál Vysoké Magie*.

Elementálem vyznačujeme zvláštní jemnohmotný astrální útvar, vytvářený myšlenkovou činností. Je to vlastně astrálně ztělesněná myšlenka, hmotný její substrát. Taková myšlenková forma je jakousi astrální bytostí, ač postrádá duchovního principu.

Každá myšlenka zmocňuje se astrální látky — hypotetického etheru našich učenců — a vytváří z ní sobě odpovídající formu, kteráž nestojí více pod vládou svého tvůrce. Vede samostatný život, jehož trvání je závislé od intenzity myšlenky, darovavší jí život. Existuje potud, pokud vystačí se silou mentální. Podle intenzity resp. častého opakování jedné a téže myšlenky, trvají myšlenkové formy různou dobu. Formy tékavých myšlenek zanikají v krátké době, mnohdy netrvají ani minutu, naproti tomu útvary myšlenek často opakovaných a intenzivních žijí po celé dny, měsíce, ba i léta. Často opěťovaná myšlenka nevytváří nových útvarů, nýbrž posiluje a zhušťuje útvar již jednou vytvořený.

Takové člověkem zplozené mentální útvary jsou s ním v neustálém raportu a provázejí ho všude, nabádají ho k představám, jimž odpovídají. Jsou mu pomocníky a nebo nepřáteli, podle toho, jaké povahy byly základní myšlenky. Nemají sice obyčejného vědomí, berou však podíl na vědomí svého tvůrce, který je, abych tak řekl, svoji životní silou galvanisuje a udržuje při životě.

Dobrý nebo zlý vliv myšlenek jeví se ještě patrněji v případech jejich vysílání proti jiné osobě, neboť tehdy nezůstávají astrální myšlenkové útvary u svého tvůrce, nýbrž zdržují se v okolí toho, proti němuž byly vyslány. Přátelskou myšlenkou nebo přáním dobra někomu, vytvoříme elementála příznivého dotyčné osobě. Jedná-li se o určité přání, aby např. jistá osoba se uzdravila z té které nemoci, stává se elementál silou, osobu tu neustále obletující a usilující o její uzdravení a nebo snažící se odstranit každý škodlivý vliv. Projevuje dokonce i jakousi inteligenci, ačkoliv je pouze silou, působící ve směru nejmenšího odporu.

Podobně působí myšlenkové útvary, vytvořené zlobou, nenávisť, závistí apod. Člověk nenávislný, lakotný a špatný je provázen neustále morovou mentální atmosférou, která působí na celé jeho

okolí. Špatná myšlenka, vyslaná k nějaké osobě, hledá jen jediný slabý bod, kde by mohla působit svým zhoubným vlivem. Působit může však jenom tehdy, přichází-li jí ona osoba vstříc nějakou náklonností resp. vlastností odpovídající vyslané myšlence. Od člověka ryze a šlechetně smýšlejícího se okamžitě odrazí, ježto nenalézá na něm místa, kde by se mohla zachytit a dále vegetovat a působí na svého vysílatele plnou svojí prvotní silou jsouc, abychom tak řekli, dokonale nabitou baterií neztrácející užitím na své síle.

Lze-li již silou bezděkých myšlenek docílit určitých účinků, snadno pochopíme, že čaroděj, který je s podobnými věcmi obeznámen a může již předem přehlížet účinky svojí mentální činnosti, může v ohledu tom projevit neobyčejnou moc. A skutečně přívrženci černé i bílé magie používají vědomě vytvořených elementálů k uskutečnění svých záměrů, a je-li takový elementál obratně řízen, je málo úloh, jichž by nedovedl vykonat.

Elementál může být čarodějem řízen i z dálky a dosáhnout takového stupně vývoje, že chová takřka v sobě jeho inteligenci. Vyslán-li elementál za účelem špatným, platí v přírodě zákon zpětného odrazu, o němž v následujícím ještě se zmíním, dle něhož bezmocně se odrazí zpět a účinkuje na svého tvůrce s touž silou, s jakou byl vyslán, je-li osoba, proti níž byl namířen, čistá a šlechetná. Středověk zaznamenal nám několik případů takových astrálních odrazů, kdy byl čaroděj vytvořenou jím silou na kusy roztrhán. Nejsou to pouhé báchorky, nýbrž fakta hrozně odůvodněná. Podrobnosti nalezne čtenář v Leadbeatrově díle o pláni astrální.

Odraz a obrana proti očarování.

Z dějin jsou nám známy četné případy, kdy se očarování nepovedlo a ohrožovalo na životě samotného čaroděje. Bodaje ve vzteku voskovou sošku, padá čaroděj k zemi v týchž bolestech, které připravoval oběti. Chtěje vyvolat v nenáviděné osobě hrůzu a strach z astrálních vidin, tetelí se sám hrůzou a v divém šilenství prchá před strašnými přízraky do širých polí, aby někde úzkostí vysílen bídně zahynul. Míře střelnou zbraní na obraz svého soka, obrací zbraň, nevysvětlitelnou mocí pužen, proti sobě a zmírá v tratolišti krve nábojem, jímž ho chtěl zasáhnout. Toť účinky zpětného odrazu. Jak vysvětlíme toto zpětné působení čarodějem vyslané síly?

S představou očarování vystupuje nám v duši zároveň představa o zlém působení, neboť zřídka kdy uplatňovali čarodějové svoje psychické schopnosti a okulturní vědomosti k dobrému. Chtěl-li čaroděj způsobit někomu bolest, musel zcela přirozeně dotýčného člověka nenávidět, každá myšlenka na něho musela v něm budit hněv, zlost a zášť, neboť jenom takto dovedeme sobě představit čarodějovo odhodlání se k černému činu. A právě tato mocná hnutí mysli byla asi v četných případech podkladem takového zpětného odrazu. Nenávisť, zlost a bezmezná zášť působí na lidský organismus tak zhoubně, že jsou mnohdy s to i usmrtit. Příkladů podává nám s dostatek všední život.

Je nesporné, že myšlenky, jakož i určitá mocná hnutí mysli působí na organismus člověka, a to blahodárně, byly-li myšlenky zdravé a dobré, zhoubně, byly-li špatné. Zvláště prudký hněv vyvolává v lidském těle přímo rozvrat, dává vznik různým jedovatým chemickým sloučeninám otravujícím vnitřní orgány a tkáň. Prof. Elmer Gates konal v ohledu tom zajímavá pozorování, jež uveřejnil v anglickém časopise *The Metaphysical Magazine*. Píše: „V roce 1879 uveřejnil jsem zprávu o celé řadě experimentů. Jeden z nich spočíval v tom, že jsem nechal člověka dýchat ledem chlazenou rourou, aby se mohly dechové páry srážet uvnitř trubice. Podrobiv sraženinu chemickému rozboru, přimíchav do ní předem trochu jedového rhodopsinu, neobdržel jsem zvláštní sedliny, nalézala-li se osoba v normálním duševním a tělesném stavu. Byla-li však osoba pokusná v té době rozlobena, ukázala se zahnědlá sraženina, z níž bylo lze soudit na přítomnost nějaké sloučeniny, produkované citovým hnutím. Požila-li této sloučeniny zvířata a nebo lidé, do jisté míry se rozčílili. Velký smutek, např. matky nad úmrtím nedávno zemřelého dítěte, vyvolal sraženinu šedou, velká lítost sraženinu světle červenou atd. Moje pokusy dokazují, že špatné, zlé a nenávislné pocity vyvolávají v lidském těle škodlivé změny a nebo vazby, takže se lze právem domnívat, že pocity šťastné přivodí zase chemické vazby působící příznivě ve směru výživy a tělesné stavby a povzbuzují buňky k produkování energie a života.“

Profesor Elmer Gates neexperimentoval pouze s dechovými parami, nýbrž i s krví a potem, a docílil těchže výsledků.

Proto již pouhý hněv mohl mít na čaroděje tak mocný vliv, že následkem něho i ochuravěl, což připisoval snad zpětnému odrazu, který všichni čarodějové znali alespoň z pověsti. Takový čaroděj byl vždy naň připraven, a uvážíme-li, že v některých případech byl dokonce i o nevině a dobrotě své oběti přesvědčen, a jenom z různých choutek a okamžitých nálad kul proti ní magické pikle, mohl se tím spíše domnívat, že očarování ji nezasáhne a že bude trpět sám. Toto vědomí stalo se mu mocnou auto-sugestivní silou, jíž nedovedl odolat, a které se nemohl zbavit ani při samotném čarodějném aktu, takže bodaje sošku nebyl dostatečně koncentrován, aby se obsah jeho imaginace mohl na oběti realizovat, a trápen k tomu ještě nejistotou, zda nezasáhne očarování jeho, podlehl autosugesci docela a pocíťoval skutečné bodání na svém vlastním těle.

A konečně mravně výše stojící osoba může být opravdovou mentální zdi dobra, od níž se všechny špatné mentální vibrace odráží jako dětský balon ode zdi. Nenacházejí-li elementálové, čarodějem vyslaní, u oběti vhodné půdy k svému působení, vrací se zpět k čaroději, s nímž stojí v psychickém raportu, a ježto zde je jich rodná půda, z níž vyšli, sají na něm samotném a realizují v něm svůj úkol, za nímž je byl vyslal.

Co se týče nyní tzv. magické protiakce, je též charakteru z větší části čistě mentálního, suggestivního. Jeany Bricand, jeden z moderních francouzských čarodějů, píše o protiakci v okkultické revui *L'Echo du monde occulte* následovně: „Čárům lze se vyhnout též protimagií. Spočívá všeobecně v tom, že oběť vaří v hrnci cvočky a intenzivně myslí na zlo, jež jí bylo způsobeno. Tu čaroděj strašně trpí a je donucen přijít k oběti a prosit ji za odpuštění. Ta mu nesmí ale odpovědět, aniž připustit, aby se jí dotkl, neboť by tím byla porušena rovnováha.“

Vaření cvočků je zdánlivě aktem zcela nesmyslným, avšak pozorujme, jaké má pozadí. Čarodějem týraná oběť, pocíťivši první náraz, stane se zuřivou pomstou proti němu. Mocnou vůlí, koncentrovaným přáním zbavit se následků očarování a dát pocíťit tytéž bolesti jejímu trýzniteli, realizuje očarovaná osoba obsah svého imaginačního přání, čímž nechává čaroději pocíťit vše, co jí byl připravil. Vaření cvočků mělo jen posílit její víru a dát nutný impuls vůli. Kdyby jí byl někdo řekl, že se zbaví očarování beháním kolem stolu, na němž hoří dvě svícené svíce, byla by docílila těchže úspěchů. (Viz moji poznámku k Bricandovu článku „Očarování“ v II. roč. čas. *Isis a Paracelsia* na str.70.). A pevné přesvědčení získané tradicí, že čaroděj po učiněné protioperaci přijít k ní musí a ji odprosí, působí opět jako imaginace, a čaroděj skutečně bolestmi a jakýmsi nevysvětlitelným nutkáním puzen přichází a oběť odprošuje.

Proti očarování doporučují někteří praktičtí okkultisté chování jistých zvířat v bytě a nebo přímo jejich nošení. Jsou to ropucha, bazilišek, chameleón a některé ještěřky, zvířata to velmi antipatická, mající, jak praví Elifáš Lévi, v pohledu cosi uhrančivého. Zmíněná zvířátka mají mít tu vlastnost, že absorbují proudy astrálního světla, chráníce takto před halucinacemi a kouzly astrálního opojení. Proto asi staré legendy o čarodějnicích se zmiňovaly o ropuchách a ještěrkách, jež byly oněm zlopravětným ženám nerozlučnými a také snad osvědčenými přítelkyněmi. Z vlastní zkušenosti nemohu tohoto zvláštního vlivu oněch zvířátek potvrdit, nezdá se mně však nemožným. Mluví proň alespoň bohaté staré zkušenosti celé řady pokolení a národů.

A co se týče obrany proti útokům astrálních těl čarodějů, lze doporučit kovové hroty jako nejlepší zbraň, o čemž bližší nalezne čtenář v námi vydaném díle dra G. Encausseho *Praktická Magie*, kdež se také pojednává o vlastnostech úhlu a modlitbě, jako velmi účinných prostředcích proti udělání.

* * *

Dokončuje svoji studii, kladu sobě otázku: Lze opravdu očarovat? Opíraje se z jedné strany o okkultní tradici, z druhé pak o některé zkušenosti staršího i nejnovějšího data, vědeckými autoritami neustranně zkoumané a také potvrzené, domnívám se, že lze očarovat, alespoň nemožnost očarování není dokázána. Třeba že teorie očarování není dnes ještě jednotnou, a jsou učenci, kteří gravitují k teorii spíše mentální než mumiální, a naopak, nemění to na skutečném faktu ničeho, a můžeme na základě šetření experimentálního již dnes říci — poněvadž výsledky jak v oboru sugescie tak v oboru exteriorisace sensibility mluví stejně příznivě pro očarování — že důsledky obou tříd experimentů vzhledem k našemu předmětu jsou všechny správné a že se očarování praktikovalo asi nepochybně tou i onou cestou.

Co se týče zdánlivě bizarních teorií, evokační a elementálové, teorií to podle některých okkultistů klasických, nelze ani těchto zavrhnout bez předchozího důkladného prozkoumání. V principu jsou to teorie mentální, jichž oprávněnost a zdůvodnění přinese nám snad již doba nejbližší.

Ze stanoviska vědy okkultní, jejíž předpoklady jsou skvěle doloženy nejnovějšími exaktně-vědeckými objevy zvláště na poli chemie a fyziky, jsou zcela rozumnými, a kdyby zmizela předpojatost oněch povolanců činitelů, kteří jsou tak šťastnými, že mohou přetvořit škrtnutím péra neexaktní domněnky v exaktní fakta, kdož ví, zdali by okkultní nauky nebyly již v dohledné době předmětem universitního studia.

Praví-li věhlasný anglický přírodovědec Thomas Henry Huxley, že co se týče tzv. zázraků, může jenom tolik říci, že podle jeho mínění nelze slova „nemožné“ ve filosofii užít a že možnosti v přírodě jsou nespočetné, byla to zajisté slova velmi upřímná dávající nám tušit velké jeho vědomosti a hloubku jeho nazírání. A takových mužů, tak ryzích a otevřených charakterů, kteří u vědomí pravdy neobávají se bojovat proti stávajícímu proudu a kteří mužně a s otevřeným hledím hájí deťpanou pravdu, nedbajíce posměšků ani han, takových mužů je nám dnes, v době povšechného sociálního i intelektuálního přerodu, zajisté velmi zapotřebí. Ty nosme v srdci, od nich se učme, neboť jsou to průkopníci pravé osvěty, pravé kultury.